

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF PRIMARY SCHOOL
IN THE NEXT DECADE

By
MR. Naruepong PIMTONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
โดย นายนฤพงษ์ พิมพ์ทอง
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุชฌีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ดร. ณัฐริน เจริญเกียรติบวร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

630630015 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณูปภัณฑิต

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนประถมศึกษา, ทศวรรษหน้า

นาย นฤพงษ์ พิมพ์ทอง: การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตยเจริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ มัชยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น มุ่งเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและสร้างกรอบความคิดที่ยึดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน จำนวน 11 ประเด็น มุ่งเน้นพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ, EQ และ MQ จำนวน 16 ประเด็น มุ่งเน้นจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้ในอนาคต 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ประเด็น มุ่งเน้นพัฒนารูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น มุ่งเน้นพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล และสร้างเครือข่ายในการนิเทศภายใน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จำนวน 13 ประเด็น ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกร พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

630630015 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION, PRIMARY SCHOOL, THE NEXT DECADE

MR. Naruepong PIMTONG : ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF PRIMARY SCHOOL IN THE NEXT DECADE Thesis advisor : Assistant Professor Saisuda Tiacharoen, Ph.D.

The purpose of this research was to determine Academic affairs administration of primary school in the next decade by applying the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique. Purposive sampling was used to select 21 jury of experts. The tools for collecting data were unstructured interview and questionnaire. The statistics used for data analysis were median, mode, and Interquartile range.

The findings of this study were as follows:

Academic affairs administration of primary school in the next decade that were classified into 7 factors and 85 issues; 1) Creating a shared vision in academic administration. There were 12 issues, that focus on flexible vision concept. 2) Developing a curriculum that is consistent with students' needs and aptitudes. There were 11 issues, that focus on integration with local wisdom toward of soft power. 3) Setting the learning management process that enhancing IQ, EQ, and MQ. There were 16 issues, that focus on integrating with Digital Platform, AI, Application and technological media to support future learning. 4) Diverse and reflective assessment methods. There were 10 issues, that focus on developing varied and flexible assessment methods that truly reflect learning outcomes. 5) Internal supervision to develop learning management processes. There were 11 issues that focus on developing various supervisory processes and creating internal supervision networks. 6) Development of media, innovations, technology, and learning resources for anytime, anywhere Learning. There were 13 issues that encourages teachers and students to produce and develop media, innovations, technology, and learning resources. 7) Networks for academic management participation. There were 12 issues that emphasis on establishing networks for academic management participation among educational institutions and stakeholders.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องมาจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการในการพัฒนางานวิจัย ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ดร.ณัฐริน เจริญเกียรติบวร ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ และคณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ แก้ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ดร.วิชณุ ทรัพย์สมบัติ ดร.จักรพงษ์ วงศ์อ้าย ดร.วีระ แข็งกสิการ ดร.วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ดร.สรชิต สุจิตต์ รองศาสตราจารย์ ดร.ยศชนัน วงศ์สวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก สิบเอก ดร.มงคล ศรีนวล นายณรงค์ นาคชัยยะ ดร.กัลยา มาลัย ดร.ณัฐยานุช สุดชาติ ดร.พิทักษ์ กาวีวน นางพัชริดา ลำนักเนตร ดร.ภารดี ผางสง่า นางจุไรรัตน์ เอิบกมล ดร.ธนเสฏฐ์ สุภาภาศ ดร.ฉันทนา เปี้ยทอง ดร.อนงค์นาฏ รัตน์ศิริจันทร์ นางลำดวน ศรีพรม ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล การสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม รวมถึงนายวรรณคน สุชาติพิทยพันธุ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 18/1 ครอบครั้ว พี่เพื่อนน้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประตูลุยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยและเป็นกำลังใจเสมอมา ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ด้วยดี

สุดท้ายนี้คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณอันยิ่งใหญ่แต่พระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนแนะนำและให้การสนับสนุนและให้ กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

นฤพงษ์ พิมพ์ทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	22
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	23
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	24
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	24
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	27
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	29
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	30
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	33
แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า.....	38

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	39
แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579)	41
แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า.....	45
แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	55
แนวคิดการเทคนิควิจัยเชิงอนาคต	57
ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิจัยเชิงอนาคต	57
ความหมายของการวิจัยเชิงอนาคต	58
จุดมุ่งหมายของวิจัยเชิงอนาคต.....	59
ความเป็นมาของการวิจัยเชิงอนาคต EDFR	60
ความหมายการวิจัยเชิงอนาคต EDFR	61
ขั้นตอนการวิจัยเชิงอนาคต EDFR.....	62
การประยุกต์การวิจัยเชิงอนาคต EDFR	65
ประโยชน์ของการวิจัยเชิงอนาคต	65
ข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
งานวิจัยในประเทศ.....	70
งานวิจัยต่างประเทศ.....	81
สรุป.....	84
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	85
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	85
ระเบียบวิธีวิจัย	90
แผนแบบการวิจัย	90
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	90
ตัวแปรที่ศึกษา	91

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	91
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	93
สรุป.....	95
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR	
รอบที่ 1.....	96
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR	
รอบที่ 2.....	106
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	139
สรุปผลการวิจัย.....	139
อภิปรายผล.....	144
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	159
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	159
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	160
รายการอ้างอิง	161
ภาคผนวก.....	168
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	169
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 1.....	173
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2.....	176
ภาคผนวก ง แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 2.....	178
ประวัติผู้เขียน.....	188

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ.....	106
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน.....	109
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ	113
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง....	118
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้.....	121
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา.....	125
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า	
ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ.....	128

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	21
แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	89
แผนภูมิที่ 3 แผนแบบการวิจัย.....	90
แผนภูมิที่ 4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า 7 ด้าน 85 ประเด็น	134

บทที่ 1

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขับเคลื่อนของ 3 กระแสหลัก ซึ่งประกอบด้วย 1) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียว เชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าด้วยกัน ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว 2) กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang of Technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้นในโลกอย่างมากมาย และทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น 3) กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (Financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยใหม่ โลกที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีทางการเงินทำให้เงินเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในทุกด้านพร้อมกับการพัฒนารูปแบบเป็นดิจิทัลมากขึ้น¹ จาก 3 กระแสหลักของโลกข้างต้นได้สร้างปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า VUCA World โลกในยุคปัจจุบันที่ “ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ” ความเปลี่ยนแปลงที่พลิกผันและรวดเร็วนี้ส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และการจัดการศึกษา ทำให้เกิดการปรับตัวในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยในการรับมือกับกระแสโลกที่ผันผวน VUCA World ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนรู้จากที่ให้ความสำคัญกับความรู้มาเป็นการให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดของนักเรียน ซึ่งหนึ่งในทักษะที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงในการพัฒนาการคิดของผู้เรียน คือ ทักษะการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาในศตวรรษที่ 21² เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างพลิกโฉมเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกที่เปลี่ยนไป

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงจำเป็นต้องวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในทุกมิติ ทุกช่วงวัยให้เป็นระบบ เพื่อให้คนไทยมีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ และสติปัญญา ให้มีการพัฒนาสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และ

¹ วัฒนาพร ระงับทุกข์ , “สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) Thai Learners’ Key Competencies in a VUCA World,” **ครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT** 1, 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 205-223.

² ศศิมา สุขสว่าง , **VUCA World ความท้าทายสำหรับผู้นำยุคใหม่**, เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>

มีใจใฝ่รู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต³

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2560 -2579) เป็นกรอบในการดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกกระบวน มีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งต้องมีการจัดการศึกษาให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียม และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศโดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ⁴ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทด้านการศึกษาให้กับหน่วยงานการศึกษาทุกภาคส่วนนำไปสู่การปฏิบัติ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21⁵

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ National Digital Learning Platform สำหรับประเทศไทย, (กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค, 2564), 1.

⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, (กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค, 2560), ง.

⁵ เรื่องเดียวกัน, ก.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยรัฐบาลมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษานั้นมุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในระดับพื้นฐาน สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ผ่านมายังคงพบปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560- 2579) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในอีก 20 ปีข้างหน้า⁶

การปฏิรูปการศึกษาให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจตัดสินใจ และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจการตัดสินใจ ความเป็นอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), ง.

การกระจายอำนาจการบริหารจัดการมายังสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น หลักสูตรการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและการพัฒนาของประเทศ การจัดการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ การวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น การนิเทศภายในเพื่อร่วมกันในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งระดับผู้ออกนโยบายจนถึงผู้ปฏิบัติต้องร่วมมือกันอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงที่พลิกผันและรวดเร็ว VUCA World ของสภาวะแวดล้อมในปัจจุบันส่งผลให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน VUCA World ถือว่าเป็น The New Normal หรือเป็นสภาวะปกติแบบใหม่ของโลกที่ผู้คนในสังคมจำเป็นต้องหาเทคนิค วิธีการหรือเครื่องมือในการอยู่กับ VUCA World ให้ได้ เพื่อให้ทันหรือนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเข้าถึงโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามาด้วยการสร้างความพร้อมในการรับมือ ความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือให้ได้⁷ การเตรียมความพร้อมของตนเองกับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงผันผวนและรวดเร็วนี้ การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนถือเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติ ที่ผ่านมากการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้นมีการตอบสนองการเรียนรู้ด้วยความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่ความรู้เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ไม่แน่นอน ซับซ้อนและคลุมเครือ ดังนั้น การศึกษาไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญที่ความรู้ มาเป็นการให้ความสำคัญที่กระบวนการคิดและทักษะการใช้ชีวิตของนักเรียน และมีความจำเป็นที่การจัดการศึกษาจะต้องทบทวนและปรับเปลี่ยนเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลก

⁷ Namprom Thum , **VUCA World**, accessed April 15, 2022, available from <https://reder.red/vuga-world-18-12-2019/>

ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลิกผัน ไม่แน่นอน ซับซ้อนและคลุมเครือได้ และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต⁸

ปัญหาของการวิจัย

คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศ จากการรายงานข้อมูลของ IMD ซึ่งทำการเปรียบเทียบจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ 46 ประเทศ พบว่า ศักยภาพด้านการศึกษาของประเทศไทยด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ แม้แต่จะเป็นประเทศในภูมิภาคเดียวกันหรือประเทศเพื่อนบ้าน การประเมินทักษะทางด้าน การอ่านหรือการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของคนไทยมีแนวโน้มลดลง โดยสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่านหาความรู้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 29.80 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 11.69 ในปี 2563⁹ นอกจากนี้ จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย¹⁰

การบริหารงานวิชาการที่ผ่านมานั้นสะท้อนด้วยผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 พบว่านักเรียนไทยมีผลคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ในทุกวิชา ทั้งภาษาไทย (49.07 คะแนน) ภาษาอังกฤษ (34.42 คะแนน) คณิตศาสตร์ (32.90 คะแนน) และวิทยาศาสตร์ (35.55 คะแนน) นอกจากนี้รายงานดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 –18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ด้านคุณภาพทางการศึกษา (Quality) ยังพบว่า ดัชนีที่ 6 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่เข้าสอบนำมาเปรียบเทียบ

⁸ วัฒนาพร ระงับทุกข์, “สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) Thai Learners’ Key Competencies in a VUCA World,” **ครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT** 1, 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 205-223.

⁹ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), “**ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พลิกโฉมประเทศไทยสู่ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน**”, ตุลาคม 2564.

¹⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), จ.

แต่ละรายวิชาของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 ในปีการศึกษา 2563 พบว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 64.60 รองลงมาเป็นวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 31.1 วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.10 และวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.2 ตามลำดับ และดัชนีที่ 7 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT : National Test) วิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 - 18 ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ความสามารถด้านภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้น 1.76 ส่วนความสามารถด้านคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละลดลง 4.34¹¹ รายงานดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 -18 ประจำปีงบประมาณ 2565 เปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564 พบว่า ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงลดลงร้อยละ 5.61 และความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องลดลงร้อยละ 0.04¹² และจากรายงานดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 -18 ประจำปีงบประมาณ 2566 ด้านคุณภาพทางการศึกษา (Quality) คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไปของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.21 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.26 วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.74 และวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ตามลำดับ¹³ ซึ่งสะท้อนคุณภาพในการจัดการศึกษาที่ต้องเร่งพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐาน

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ซึ่งจากสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา พบประเด็นที่ควรปรับปรุง พัฒนาหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น การบริหารหลักสูตร

¹¹ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , **ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 - 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**, สิงหาคม 2564.

¹² สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , **ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 - 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**, กันยายน 2565.

¹³ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , **ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 - 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**, กรกฎาคม 2566.

สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจัดทำขึ้นมายาวนานกว่า 15 ปี จึงไม่สอดคล้องกับ ความต้องการและทิศทางการพัฒนาของประเทศในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับทักษะงานในอนาคต ที่มุ่งเน้นสมรรถนะและสภาพสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จากแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กล่าวไว้ว่า การผลิตกำลังแรงงานจากการจัดการศึกษาไม่ตรง กับความต้องการของตลาดงานและยังมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการ ของสถานประกอบการทำให้มีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา นักเรียนและกำลังแรงงานที่มีทักษะและคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนเพื่อวางเป้าหมายการจัดการศึกษา¹⁴ สะท้อนให้เห็นถึงหลักสูตรสถานศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย และสามารถบริหารหลักสูตร สถานศึกษานำไปสู่การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมส่วนขาดประสบการณ์ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา พหุปัญญารายบุคคล เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม และ สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความพร้อมด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ใช้ ในการพัฒนาพหุปัญญา ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย¹⁵ การจัด การศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคน ดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง¹⁶ อีกทั้ง รูปแบบการสอนแบบเดิมเน้นความรู้ของนักเรียนโดยการเรียนรู้จากครูผู้สอนในห้องเรียนเป็นหลัก นั้นจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและความสนใจทางด้านวิชาการได้ไม่มากเท่าที่ควร จึงควรนำไปสู่การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่จะต้องเน้นการปฏิบัติ

¹⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), จ.

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “รายงานการติดตามการดำเนินงานตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564,” ธันวาคม 2564.

¹⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 16.

ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด¹⁷ หากครูไม่ได้รับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ขาดความน่าสนใจ ไม่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลที่มีความกระชับ สื่อสารตรงไปตรงมา เข้าใจง่ายในระยะเวลาอันสั้น จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการบรรจุครูรุ่นใหม่เข้าสู่ระบบการศึกษาจำนวนมาก ซึ่งครูส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่พึ่งจบการศึกษายังคงขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษาจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการทำงานของครู โดยในปัจจุบันนั้นกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขาดความต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจมากส่งผลให้การเข้านิเทศการสอนไม่เป็นระบบ ไม่ตรงตามแผนการนิเทศที่วางไว้ รวมทั้งคณะกรรมการนิเทศภายในขาดประสบการณ์การนิเทศ และด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการวัดผลประเมินผลขาดวิธีการและเครื่องมือที่มีความหลากหลาย บางครั้งการวัดผลประเมินผลไม่สามารถสะท้อนคุณภาพนักเรียนได้ตรงตามความจริง ระบบการวัดและประเมินผลการศึกษาในปัจจุบันใช้วิธีการทดสอบโดยใช้ข้อสอบเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบระหว่างเรียน หรือการทดสอบปลายภาคเรียน การสอบเข้าศึกษาต่อ ซึ่งการทดสอบโดยใช้ข้อสอบไม่สามารถนำพานักเรียนให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้ เนื่องจากข้อสอบส่วนใหญ่มีลักษณะวัดความรู้ ความจำ มุ่งเน้นแต่เนื้อหา ไม่เน้นทักษะ ไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการวิพากษ์ อีกทั้งไม่ช่วยเสริมสร้างทักษะอื่นที่จำเป็น เช่น ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

จากสภาพปัญหาของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่ตอบสนองต่อความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐาน และยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

¹⁷ สราวุฒิ กันเอี่ยม , “วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยี อีสเทิร์น,” 16, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม, 2562): 215-224.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

ข้อคำถามของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมในทศวรรษหน้าเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR(Ethnographic Delphi Futures Research) ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

มิลเลอร์(Miller) แบ่งรูปแบบการบริหารงานวิชาการออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดการโปรแกรมการสอน 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3) การติดตามการเรียนการสอน 4) การจัดบริการการสอน¹⁸ เฟเบอร์และเชอร์รอน(Faber and Shearon) ได้แบ่งรูปแบบการบริหารงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การจัดอุปกรณ์การสอน 4) การนิเทศการสอน 5) การส่งเสริมครูประจำการในด้านความรู้¹⁹ แคมเบลล์ บริตเจส และไนแตรนด์ (Campbell, Briges and Nystrand) แบ่งรูปแบบการบริหารงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา 2) การกำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย 3) การพัฒนาและนำหลักสูตรของชาติไปใช้ 4) การเลือกใช้และเตรียมอุปกรณ์และสื่อการเรียน 5) การประเมินผลการสอน²⁰ เซอร์จิอวานนีและคณะ(Sergiovanni and others) ได้แบ่งรูปแบบ การบริหารงานวิชาการไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาและตั้งวัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้น

¹⁸ Van Miller, *The Public Administration of American School Systems*, (New York: The Macmillan Company, 1965), 175-180.

¹⁹ Charles F.Faber and Gilbert F.Shearon , *Elementary School Administration*, (New York: Holt Rhinehart and Winston, 1970), 19.

²⁰ Ronald F.Campbell, Edwin M.Bridges, and Raphael O.Nystrand, *Introduction to Education Administration*, (Boston: Allyn and Bacon. 1977), 212.

2) จัดทำโครงการเพื่อให้การบริหารบรรล่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ 3) จัดให้มีการประเมินผลหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 4) สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง 5) จัดหาวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ²¹ สมิท(Smith) ประกอบด้วย 1) การจัด วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การจัดหา อุปกรณ์การสอน 5) การนิเทศการสอน 6) การส่งเสริมครูประจำการ²² คิมบร็อบและ นันเนรี (Kimbrough and Nunnery) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 6 งาน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและหลักการให้ชัดเจน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา 3) การจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมาย 4) การจัดองค์การของการเรียนการสอน 5) การประเมินผล 6) การจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน²³ สมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่ง แคนาดา (Canadian Association of University Teachers: CAUT) ได้กล่าวถึงความหมายของ งานวิชาการว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้ การเผยแพร่ และการประยุกต์ใช้ โดยผ่าน การวิจัย การจัดการเรียน การบรรยายสาธารณะ การสื่อสาร การประชุม สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ห้องสมุด การปฏิบัติงานอาชีพ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูล และปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ²⁴ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงขอบข่ายและภารกิจของ สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านงานบริหาร วิชาการ ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจ 12 ข้อ ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

²¹ Thomas J. Sergiovanni and others, **Education Governance and Administration**, (New Jersey: Prentice-Hall, 1980), 267-268.

²² J.M.Smith, **Blended learning: An old friend gets a new name**. accessed December 6, 2022, available from <http://www.gwsae.org/Excutiveupdate/2001/March/blender.htm>.

²³ Ralph B.Kimbrough and Michael Nunnery , **Education Administration**, 3rd ed. (New York: Macmillan Publishing Company, 1998), 51-58.

²⁴ Canadian Association of University Teachers: CAUT , **Nature of Academic Work**, Accessed April 24 , 2023 , Available from <https://www.caut.ca/about-us/cautpolicy/lists/caut-policy-statements/policy-statement-on-the-nature-of-academic-work>

6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา²⁵ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึง ขอบข่ายของงานวิชาการ ดังนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการ 4) การวัดและประเมินผล²⁶ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา²⁷ จรุณี เก้าเอี้ยน กล่าวถึงขอบเขตของงานวิชาการ ดังนี้ 1) งานจัดหลักสูตร 2) งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานการใช้วิธีการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน 4) งานการวัดผลการเรียนการสอน 5) งานการนิเทศการสอน²⁸ จิติมา วรรณศรี กล่าวถึง ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 7 ขอบข่าย ดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 7) การนิเทศภายใน²⁹ ภาวดี อินันต์นาวิ กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศ

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 6-7.

²⁶ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ , **การบริหารงานวิชาการ**, (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม, 2553), 3 - 4.

²⁷ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ , **การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้**, (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2557), 15-16.

²⁸ จารุณี เก้าเอี้ยน, **เทคนิคบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 2. (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 12-13.

²⁹ จิติมา วรรณศรี, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**, (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 6.

การศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา³⁰ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารวิชาการทั้งหมด 17 ขอบข่าย ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา³¹ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังต่อไปนี้ 1) งานหลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 5) งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 6) งานประกันคุณภาพการศึกษา 7) งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)³²

³⁰ ภารดี อนันต์นาวิ, **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**, (ชลบุรี: มนตรี, 2557), 281-286.

³¹ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556), 41.

³² ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**, (กรุงเทพฯ: มินเซอร์วิศชีพพลาย, 2562), 103.

งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า

เบญจภรณ์ รัญระนา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ความเป็นครูมืออาชีพ 3) หลักสูตรสถานศึกษา 4) การนิเทศภายใน และ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน³³ เพ็ญประภา ศรีมะโรง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็กมี 10 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านการจัดหาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านงานวิชาการ ด้านการสร้างสัมพันธภาพในการทำงาน และ ด้านการติดตามการวัดผลประเมินผล³⁴ สมศรี เณรจาทิ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีจำนวน 5 องค์ประกอบ 1) การวางระบบการบริหารและพัฒนางานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร 5) การพัฒนาระบบข้อมูล

³³ เบญจภรณ์ รัญระนา , “องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม.” วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ 9, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560), 40-52.

³⁴ เพ็ญประภา ศรีมะโรง , “การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก.” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 13,1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 141–150.

และสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ³⁵ สุทธิวัฒน์ มากมี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัย อนาคต EDFR ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน³⁶ ญาตา วิวัฒนาทร ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 ประการ คือ 1) หลักสูตร 2) วิธีการจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งการเรียนรู้ 4) การพัฒนาครู/ผู้สอน 5) การประกันคุณภาพการศึกษา³⁷ ธัญญา ชันดี และถวิล ลดาวัลย์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม 2) สร้างเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ 3) พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการเรียน 4) ส่งเสริมและพัฒนาร่างแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 5) สร้างภาคีเครือข่ายและ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ 7) ส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา³⁸ ศิวพร ละหารเพชร ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทาง

³⁵ สมศรี เณรจาทิ , “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่ คุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว.** 14,27 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560), 10-20.

³⁶ สุทธิวัฒน์ มากมี , “อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 9,1 (กรกฎาคม – กันยายน 2561), 212-224.

³⁷ ญาตา วิวัฒนาทร , “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย,” **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์** 2, 5 (กันยายน - ตุลาคม 2562), 234-244.

³⁸ ธัญญา ชันดี และถวิล ลดาวัลย์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” **วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ** 7,25 (ตุลาคม – ธันวาคม 2562), 255-2562.

ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา³⁹ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพง บุญมา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานจัดการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน น 3) ด้านการวัดผลประเมินผล 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา⁴⁰

สุวัลภา จงพิรเดชาพันธ์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านหลักสูตร ควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทสถานะปัจจุบัน มีความทันสมัย เป็นรูปแบบออนไลน์ 2) ด้านฮาร์ดแวร์/ซอฟต์แวร์ มีการจัดสรรงบประมาณให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและจำนวนเพียงพอ มีระบบอินเทอร์เน็ต สัญญาณความเร็วสูงที่ได้มาตรฐาน 3) ด้านประสิทธิผลและประกันคุณภาพ ควรเป็นระบบออนไลน์ สามารถบริหารจัดการคุณภาพ ตรวจสอบ ประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 4) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูผลิตสื่อใช้ในการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเองผ่านทางอุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด 5) ด้านการบริหารจัดการ มีศูนย์กลางบริการข้อมูลทางการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง รวดเร็ว รวมทั้งอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะ

³⁹ ศวิพร ละหารเพชร , “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2”, (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2562), บทคัดย่อ.

⁴⁰ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพง บุญมา , “ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร,” **วารสารบริหารการศึกษา มศว** 17, 33 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563), 161–162.

กระบวนการทางเทคโนโลยี⁴¹ อรชร วรรณสอน ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน 85 ตัวแปร คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน 8) ด้านการวัดประเมินผล 9) ด้านการนิเทศ 10) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์⁴² ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา⁴³ จิตประสงค์ ทมะนันต์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) กลไกการดำเนินการ

⁴¹ สุวัลภา จงพิรเดชาพันธ์, “อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า,” **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** 48, 1 (มกราคม - มีนาคม 2563), 353-369.

⁴² อรชร วรรณสอน, “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21,” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563), ง.

⁴³ ศุภวรรณ สุธัมมา ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2,” **วารสารวิจัยวิชาการ** 4, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2564), 153 - 154.

4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ⁴⁴ หวานใจ เวียงยิ่ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 7 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 2) กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายของเครือข่าย 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของ เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 4) สร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย 5) พัฒนาประสิทธิภาพการประเมินผลดำเนินงานของเครือข่าย 6) ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสื่อสารของเครือข่าย และ 7) เสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงาน/องค์กรภายนอกเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ⁴⁵ ชะเอม มีเชาว์ และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาโมเดลตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) พบ 3 องค์ประกอบ หลัก 12 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การนิเทศการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา⁴⁶ อาคม ยุพานิชย์ และสุรางคนา มัณยานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

⁴⁴ จิตประสงค ทมะนันต์ , “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล,” *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1202-1210.

⁴⁵ หวานใจ เวียงยิ่ง, “กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2564), บทคัดย่อ.

⁴⁶ ชะเอม มีเชาว์ และคณะ , “การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 –2572) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2022), 17-31.

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหลักสูตรส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยยึดหนังสือและโรงเรียนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ตามลำดับ 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น และจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ ตามลำดับ⁴⁷ อัดัม(Adam) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) การกระจายอำนาจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือ การมีนโยบายทางการศึกษาที่ชัดเจน การสร้างแบบทดสอบและการทดสอบระดับชาติ การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน จากภาคเอกชน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการมีชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามลำดับ⁴⁸ ชาว(Zhao) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีเลิศของงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติที่ดีเลิศที่สุดของการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีครูและบุคลากรที่มีความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน การมีนโยบายจากส่วนกลางที่ชัดเจน ผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และ

⁴⁷ อาคม ยูพานิชย์ และสุรางคนา มัณยานนท์ , “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1,” **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 2, 1 (มกราคม - เมษายน 2565): 137-150.

⁴⁸ Paul Adams, “Considering Best Practice: The Social Construction of Teacher Activity and Pupil Learning as Performance,” **Cambridge journal of Education** 38, 3 (September 2008): 375-382.

สังคมให้การยอมรับในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ⁴⁹ ซานเตียโก วาร์กัส (Santiago Vargas) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้กับผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย 2) ปัญหาของการทำงานร่วมกันก็คือการขาดความร่วมมือและประสานงานกันในการตัดสินใจหรือการวางนโยบายต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนานักเรียน 3) การปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน⁵⁰ โรฟส์กี ซาวิดรา และแอนนา (Rosefsky Saavedra, Anna) ได้ศึกษาทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ 2) การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกสาขาทั้งวิชาที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่น ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ สังคม คณิตศาสตร์ และศิลปะ 3) พัฒนาทักษะความคิด ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะการคิดขั้นต่ำและขั้นสูงไปพร้อม ๆ กัน 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายโอนความรู้ 5) สอนวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างไม่มีข้อจำกัด 6) การสร้างทางเลือกที่สามารถอธิบายสิ่งที่มีความเข้าใจผิด 7) การทำงานเป็นทีมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 8) การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ 9) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์⁵¹ สันยาวัตี (Sandyawati) ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน ระบบบริหารการศึกษามีหน้าที่กำหนดรูปแบบโครงสร้างและเนื้อหาของกรวางแผนหลักสูตรของโรงเรียน การบริหารจัดการการวางแผนองค์กร และระบบการประสานงานที่เหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพผลตามวิสัยทัศน์ของการศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการบริหารการศึกษาแบบระบบธรรมาภิบาลที่บูรณาการทรัพยากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพหรือบรรลุเป้าหมาย

⁴⁹ Yong Zhao, “Comment on the common core Standards Initiative,” *AASA Journal of Scholarship* 6, 3 (May 2009): 46-54.

⁵⁰ Mayra E. Santiago Vargas , “The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate education,” (Ph.D. Dissertation, Walden University, 2010), 45.

⁵¹ Saavedra A. Rosefsky and Opfer V. Darleen, “Teaching and learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Science,” *Asia Society Partnership for Global Learning: RAND corporation* (2012): 213-212.

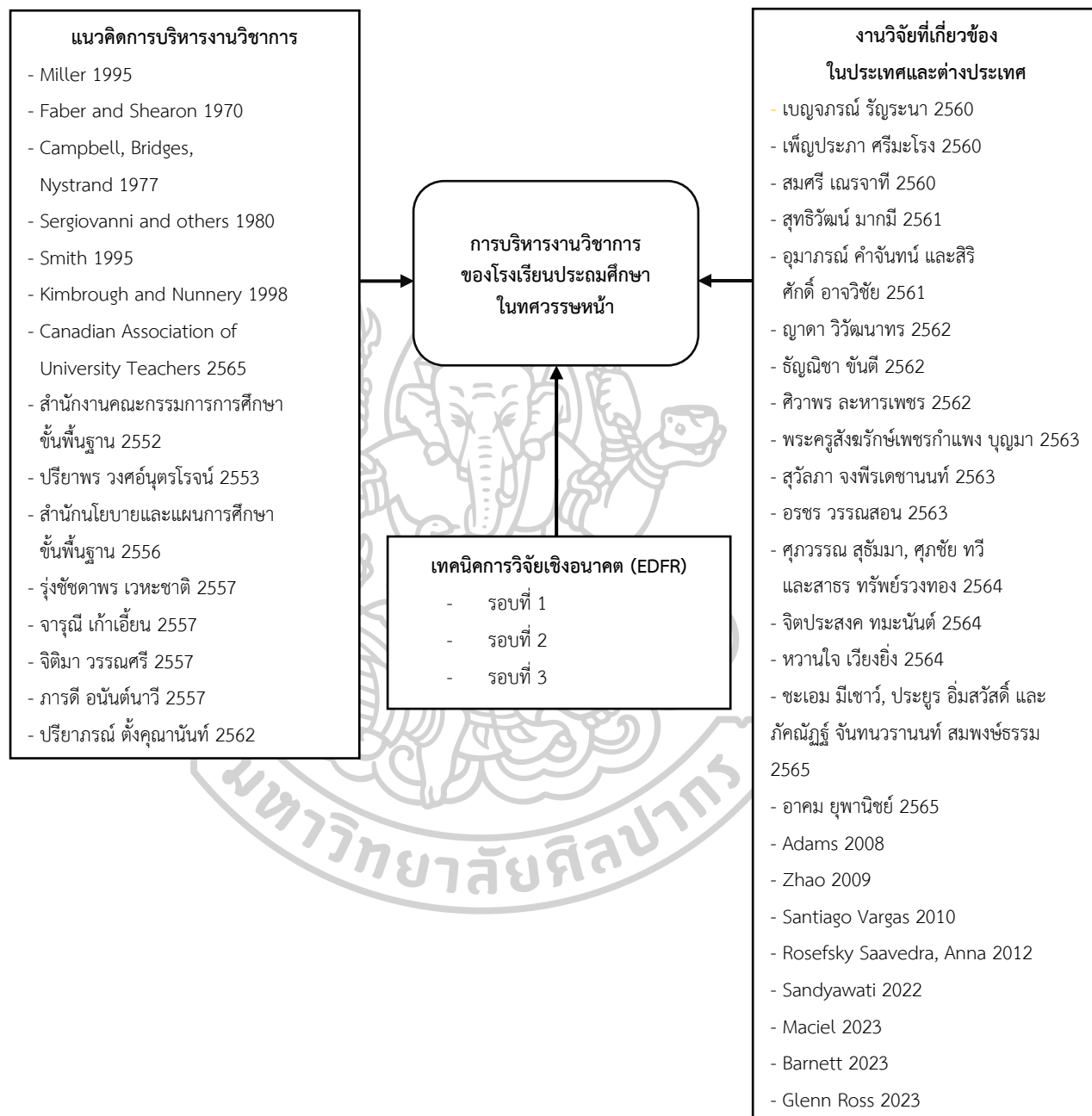
ทางการศึกษานั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ การดำเนินการนิเทศวิชาการไม่ได้บูรณาการกับระบบการบริหารสถานศึกษา ดูได้จาก การจัดตารางเรียน ดำเนินการทุกภาคการศึกษาออกข้อกำหนดของงานนิเทศที่ครูควรได้รับการนิเทศอย่างน้อยสองครั้งในหนึ่งภาคเรียน อีกทั้งครูยังประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือในการนิเทศ นี่แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการกำกับดูแลมีลำดับต่อเนื่อง⁵² มาเซียล (Maciel) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ความสำเร็จของนักเรียนอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การสนับสนุนการเรียนการสอนการนิเทศ และการทุ่มเทในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันกับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญและพฤติกรรมผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวัดด้วยความสำเร็จของ นักเรียน⁵³ บาร์เน็ตท์ (Barnett) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของการบริหารงานวิชาการ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มศักยภาพในการจัดการของการบริหารงานวิชาการได้ อาทิ ข้อมูลส่วนบุคคลสามารถถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงานบริหารวิชาการให้เป็นสารสนเทศได้ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ทำให้มีความคล่องตัวและร่วมมือในการทำงาน⁵⁴ เกลน รอสส์ (Glenn Ross) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร และการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องการให้หลักสูตร

⁵² Novi Sri Sandyawati, "INTEGRATION OF SCHOOL ADMINISTRATION SYSTEM AND ACADEMIC SUPERVISION AS AN EFFORTS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION" *International Journal of Multidisciplinary Research and Literature*, 1, 1 (2022): 71–85.

⁵³ Rosemarie Gomez Maciel, **Do principals make a difference? An analysis of leadership behaviors of elementary principals in effective school**, accessed April 24, 2022, available from <http://sunzi.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/3634935>.

⁵⁴ Barnett Ronald , **The Ideal of Academic Administration**, accessed April 24, 2023, Available from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.14679752.1993.tb00298.x/epdf>.

มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น และเน้นความสำคัญเรื่องกระบวนการเรียนรู้ การวางแผน หลักสูตร เทคนิคการประเมินหลักสูตร⁵⁵

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

⁵⁵ Glenn J. Ross , "Curriculum Development in Junior/Community College. The "State-of-the-Art" as View by the Arcade Affair Office", accessed February 2, 2022, available from: <http://Ericae.Net/ericelb/ED/88710.html>.

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายที่ตรงกัน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า หมายถึง แนวโน้มเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษา และการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในปี พ.ศ. 2579 ตามช่วงระยะเวลาแผนยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

2. แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

แผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ.2560 - 2579)

แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า

การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21

3. แนวคิดการวิจัยเชิงอนาคต

ความเข้าใจพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับการวิจัยเชิงอนาคต

ความหมายของการวิจัยเชิงอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงอนาคต

ความเป็นมาของเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

ความหมายการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

ขั้นตอนการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

การประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงอนาคต EDFR

ประโยชน์ของการวิจัยเชิงอนาคต

4. ข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. งานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ

6. สรุป

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นภารกิจหลักของการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเป็นอิสระ และคล่องตัวในการบริหารจัดการ การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยสถานศึกษาต้องยึดนักเรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและสามารถพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน และประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับและรูปแบบการจัดการศึกษา

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีนักวิชาการทั้งในอดีตและปัจจุบันหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

กมล ผู้ประเสริฐ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา หมายถึง การรายงานผลการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นประกอบด้วยงานในหลายด้าน ซึ่งได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบกับการแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาในส่วนของความเป็นท้องถิ่นให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรของสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้และทักษะ ในขณะที่เดียวกันกระบวนการวัดประเมินผลของนักเรียน สถานศึกษาจะต้องใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นตามสภาพความเป็นจริงมากขึ้น⁵⁶

⁵⁶ กมล ผู้ประเสริฐ , การบริหารวิชาการในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรส ซิสเท็ม, 2555), 6.

จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁷

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้สำเร็จตามเป้า ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน⁵⁸

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ⁵⁹

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ ได้กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ ได้ฝึกลงมือปฏิบัติ ได้รับประสบการณ์ตรงและพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา งานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาบริหารงานวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร⁶⁰

จรรุณี แก้วเอี่ยม ได้กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัด

⁵⁷ จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพ้อย, 2555), 142.

⁵⁸ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (สงขลา: นำศิลป์, 2555), 29.

⁵⁹ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, **การบริหารงานวิชาการ** (ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2556), 26.

⁶⁰ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), 35.

การเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน⁶¹

จิตติมา วรณศรี ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา⁶²

วิกส์ เฟอร์ลอง และไฮเบิร์ก (Vick, Furlong and Heiberger) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการดำเนินการติดตามงานในสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่างานบริหารทั่ว ๆ ไปและเป็นสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร⁶³

ฟราย เคทเทอร์ริดจ์ และมาร์แชล (Fry, Ketteridge and Marshall) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่กำกับติดตามการเรียนการสอน การทำงานวิจัย การนิเทศติดตาม การบริหารงานวิชาการ และการจัดการ ตลอดจนการรักษาความเป็นมืออาชีพทางการจัดการเรียนการสอน⁶⁴

เฟอเรสต์และกินเซอร์ (Forest and Kinser) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นงานที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการและการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอนและการจัดการเรียนรู้⁶⁵

⁶¹ จรุณี แก้วเอี่ยม, **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 4.

⁶² จิตติมา วรณศรี, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 3.

⁶³ Julia Miller Vick, Jennifer S. Furlong and Mary Morris Heiberger, **The Academic Job Search Handbook**, 4th ed, (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008), 7.

⁶⁴ Heather Fry and others, **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education: Enhancing Academic Practice**, 3rd ed. (New York: Taylor & Francis, 2009), 3.

⁶⁵ Jame Forest and Kinser, **Higher Education in the United States : An Encyclopedia**, (Oxford : ABC-CLIO,2020), 1.

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษา และการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบอกถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาแก่นักเรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ⁶⁶

จรรณี เก้าเอี้ยน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในด้านการบริหาร การบริหารเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองว่าการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารจัดการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียนคู่มือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศ

⁶⁶ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), 36.

การศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดประเมินผล การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น⁶⁷

จิตติมา วรณศรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การดำเนินงานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา⁶⁸

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กล่าวถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานหลักที่มีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายของคนหรือของเด็ก เป็นส่วนงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุดของงานวิชาการที่ใช้กำกับกับการจัดระบบการทำงานของสถานศึกษา และใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานวิชาการของโรงเรียน คือ ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนที่ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่งานก้าวหน้า สถานศึกษานั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ผลงานที่เป็นสภาพสุดยอดทางวิชาการที่แท้จริงของสถานศึกษา คือ การเป็นสถานศึกษาที่เต็มไปด้วยบรรยากาศของการเรียนรู้ เต็มไปด้วยโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาของเด็ก⁶⁹

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของการบริหารจัดการสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำเนินชีวิต

⁶⁷ จรุงณี เก้าเอี้ยน, **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ** (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 3.

⁶⁸ จิตติมา วรณศรี, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 4.

⁶⁹ อุทัย บุญประเสริฐ, **หลักสูตรและการบริหารงานของโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส, 2557), 25.

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความชัดเจน คล่องตัว และนำไปสู่วิธีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและชัดเจน โดยมีนักวิชาการได้ให้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

บรูซ (Bruce) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ 2 หลัก คือ 1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด และ 2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรมและการจัดการได้⁷⁰

จรูณี เก้าเอี้ยน ได้กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการ มีหลักการ 4 ประการ ดังนี้

1. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 - Es) ได้แก่

1.1 หลักการมีประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอน โดยเน้นไปที่กระบวนการการใช้กลยุทธ์ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.2 หลักประสิทธิผล หมายถึง การได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความสามารถ มีความรู้ มีทักษะเพิ่มขึ้น

1.3 หลักประหยัด หมายถึง การลงทุนน้อย การใช้เวลาน้อย โดยไม่เพิ่มทรัพยากรการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ การลงทุนจึงต้องยึดหลักความประหยัด และใช้เวลาน้อย

2. หลักการพัฒนาคุณภาพเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบ การควบคุม และการประเมินคุณภาพ

3. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่รวมเนื้อหาสาระ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ การสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการวิจัย

4. การมีส่วนร่วมปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วม โดยต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผล ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการร่วมมือของบุคลากรในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

⁷⁰ Francis J. Bruce, "Curriculum and Instruction" The International Encyclopedia of Higher Education (San Francisco: Jossey Bass Publishers, 1978), 1192.

- 4.1 การร่วมคิด ร่วมคิดในกระบวนการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ
- 4.2 ร่วมทำ ผู้บริหารต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 4.3 ร่วมแก้ปัญหา เมื่อเกิดปัญหาบุคลากรทุกคนต้องรับรู้ร่วมกันในปัญหาและหาวิธีแก้ไขร่วมกัน ⁷¹

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้กล่าวสรุปหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตร สาระ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพทุกช่วงวัยของผู้เรียน
2. สนับสนุนให้ผู้สอนใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัย
3. จัดการเรียนรู้โดยยึดแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจ ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ⁷²

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการประกอบไปด้วย 2 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ให้กับครู

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนของ PDCA มีดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของ

⁷¹ จรุงณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 12.

⁷² ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย, 2562), 98.

สถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาว คือ ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงานโครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนแล้ว ให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมโครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงานโครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป⁷³

จรรณี เก้าเอี้ยน ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการว่ามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินงาน โดยเริ่มจากการจัดทำแผนงานวิชาการ กำหนดวิธีการทำงาน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เขียนโครงการ ตารางสอนให้ครูเข้าสอน การลงทะเบียนเรียน และการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

2. ขั้นการดำเนินงาน เป็นขั้นปฏิบัติงานรวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยการเริ่มจากการสอนตามหลักสูตร การให้บริการกับครูผู้สอนในเรื่องสื่อการสอน เอกสาร การสอน

⁷³ กระทรวงศึกษาธิการ , **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551** (กรุงเทพฯ : ชุมชนนวมสารการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551), 15.

คู่มือครู การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ และการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ โครงการสอนซ่อมเสริม โครงการสนับสนุนเด็กเรียนดี การจัดชุมนุม การจัดลูกเสือเนตรนารี

3. ขึ้นติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ โดยการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานของงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบายจุดมุ่งหมายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมชนทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่งานด้านวิชาการ จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ มีการทำผลงานทางวิชาการ ทำวิจัย อบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง จัดบรรยากาศทางวิชาการ เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านวิชาการ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมฝึกอบรมประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเพิ่มพูนความรู้⁷⁴

จิตติมา วรณศรี ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและสม่ำเสมอ ด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan : P) ดำเนินงานเพื่อการวางแผนงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้

1.1 การวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดโครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ การจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน การกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ หน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินงานวิชาการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีการดำเนินการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่น กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง

2. การปฏิบัติตามแผน (Do : D) ในด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ คู่มือ วัสดุทัศน ชุติการสอน คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การคิดการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การค้นคว้า

⁷⁴ จรุงณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 11.

หาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3. การตรวจสอบ (Check : C) เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน รวมทั้งผลการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลว่าสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร ได้แก่ การวัดและประเมินผลกรณีศึกษาภายใน

3.1 การกรณีศึกษาภายใน เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการติดตามผล ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือ แนะนำเพื่อนครูในบทบาทหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 การวัดผลประเมินผล เป็นการเก็บข้อมูลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ แบ่งเป็นช่วง คือ ช่วงระหว่างการสอน และหลังการสอน เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบตรวจสอบรายการ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น

4. การปรับปรุง (Act : A) เป็นการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ การวิจัย คือ การแก้ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน หรือนำข้อสารสนเทศจากการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มาใช้วิเคราะห์ปัญหา เพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาให้กับพัฒนาผู้เรียน⁷⁵

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษาใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1. การวางแผน (Plan) 2. การปฏิบัติตามแผน (Do) 3. การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4. การปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนวงจรคุณภาพ PDCA ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมการบริหารจัดการสถานศึกษาหลายด้านเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและก่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน โดยมีนักวิชาการได้ให้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การบริหารหลักสูตร คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี รายภาคเรียน ตามลำดับที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง จึงมีการกำหนด

⁷⁵ จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 6-8.

มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิต และการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยจำแนกตามชั้นปีและช่วงชั้น เพื่อให้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

2. การบริหารการเรียนการสอน คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้แล้วในการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายความว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

2.2 ผู้เรียนได้สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและนำมาสรุป

2.3 ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผล

2.4 ผู้สอนปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นผู้ที่สมบูรณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะดำเนินการจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยศึกษาเนื้อหาสาระควบคู่กับการปฏิบัติจริง

3. การบริหารการประเมินผลการเรียน คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้พิจารณาเตรียมการขั้นตอนต่อไปเกี่ยวกับการกำหนดวิธีและเครื่องมือ ตลอดจนจัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และกำหนดวิธีการ และระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน รวมถึงการควบคุม ดูแล ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่กำหนดไว้ และจัดทำหลักฐานการศึกษาตามแบบที่กำหนด

4. การบริหารการนิเทศในสถานศึกษา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับการนิเทศภายในที่มีเป้าหมายสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน เกิดจากการร่วมกันคิดร่วมกันทำให้แต่ละคน เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้สถานศึกษานั้น ๆ สามารถพึ่งตนเองได้ในทางวิชาการ จัดให้มีการกำหนดวิธีการ และระยะเวลาการนิเทศภายในให้เป็นไปในลักษณะของกัลยาณมิตร ประกอบกับให้มีการควบคุม ดูแล ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในการดำเนินการนิเทศภายใน

5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาของบุคคลร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปว่าบุคคลในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในด้านใดบ้าง และในด้านใดบ้างที่จะต้องพึ่งพาคณาจารย์ภายนอก จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ในระยะเวลา

ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีมาตรการควบคุมดูแลในการดำเนินงานในด้านนี้เป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดไว้

6. การบริหารวิจัยและพัฒนา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และจัดให้มีการทำวิจัยในภาพรวมของสถานศึกษาอันเป็นผลมาจากการกำหนดประเด็นปัญหาาร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็จัดให้มีมาตรฐานในการควบคุมและการส่งเสริมให้มีการวิจัยตามที่กำหนด

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ คือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น โครงการแข่งขันความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ คือ การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการให้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมและแยกแยะแต่ละงานให้เหมาะสม จัดให้มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นไปตามที่กำหนดพร้อมทั้งจะนำข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาต่อไป

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา คือ การประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน การประเมินผลระหว่างการทำงาน และการประเมินผลหลังการทำงาน ในแต่ละขั้นตอนกำหนดวิธีและเครื่องมือในการประเมินผลในช่วงเวลาที่เหมาะสม⁷⁶

รัฐชาติได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัด/ประเมินผล และการรับเข้าศึกษาต่อ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) พบว่า มีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปด้านการศึกษาในแต่ละด้านเป็นอย่างมาก หลากหลายโครงการเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาชาติ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

⁷⁶ กมล ภูประเสริฐ, การบริหารวิชาการในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรส ชิสเท็ม, 2555), 28 - 31.

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁷⁷

สัมมา ธรณิธย์ ได้กล่าวถึงการกำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินงานวิชาการ
 2. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การกำหนดผู้สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร
 3. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
 4. การนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การติดตามการดำเนินการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครู การประชุมทางวิชาการ
 5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผลการสอนของครู การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา⁷⁸
- จรุณี เก้าเอี้ยน ได้กล่าวว่า ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน
 3. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
 4. การวางแผนงาน
 5. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

⁷⁷ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 6, (สงขลา: นำศิลป์, 2555), 30.

⁷⁸ สัมมา ธรณิธย์, หลักสูตรฯและปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2556), 99.

6. การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนา
8. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
9. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
11. การนิเทศการศึกษา
12. การแนะแนว
13. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
14. การส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบัน
อื่นๆ ที่จัดการศึกษา
15. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนาวิชาการ
16. การจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
17. การคัดเลือกแบบเรียน⁷⁹
ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้สังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่
สำคัญ ๆ ประกอบด้วย
 1. งานหลักสูตร
 2. งานการจัดการเรียนการสอน
 3. งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
 4. งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและสื่อการสอน
 5. งานประกันคุณภาพการศึกษา
 6. งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
 7. งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี⁸⁰
 อุทัย บุญประเสริฐ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการไว้ว่า สถานศึกษา
ควรมีการดำเนินการ 6 ประการ ดังนี้
 - 1) การวางแผนงานวิชาการ
 - 2) การบริหารงานวิชาการ

⁷⁹ จรุงณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 12 - 13.

⁸⁰ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย, 2562), 103.

- 3) การจัดการเรียนการสอน
- 4) การพัฒนาส่งเสริมด้านวิชาการ
- 5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
- 6) การประเมินผลวิชาการ⁸¹

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผู้สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอน 3. การวัดผลประเมินผล 4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและสื่อการสอน 5. นิเทศการสอนและวิจัยในชั้นเรียน 6. การสร้างเครือข่ายความร่วมมืองานวิชาการ

แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ส่งผลโดยตรงต่อการพลิกผันของโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาจากตัวอย่างที่กล่าวมามีความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการเพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่อการพัฒนาของประเทศ

ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้าน การพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนาที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัว ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ และกติกาใหม่ ๆ และ

⁸¹ อุทัย บุญประเสริฐ, **หลักสูตรและการบริหารงานของโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส, 2557), 35.

มาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบ และปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอน⁸²

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

การพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

1. การรักษาความสงบภายในประเทศ
2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อ ความมั่นคงของชาติ
4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ
5. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1. การเกษตรสร้างมูลค่า
2. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
3. สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
4. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
5. พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21
4. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
5. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม

⁸² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562).

6. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์
7. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและ พัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

1. การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
2. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
3. การเสริมสร้างพลังทางสังคม
4. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่ง ตนเองและการจัดการตนเอง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
2. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
3. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
4. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้น ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
5. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
6. ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส
2. ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่
3. ภาครัฐมีขนาดเล็กกลาง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
4. ภาครัฐมีความทันสมัย
5. บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
6. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
7. กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

8. กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชน โดยเสมอภาค

จากยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปีที่กล่าวในข้างต้น พบว่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ⁸³ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข และเป็นคนไทยที่มีคุณภาพ มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน มีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อตนเอง สังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามได้ รักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579)

ระบบการศึกษาไทยที่ยังคงมีปัญหาคrucialสำคัญอยู่หลายประการ ยกตัวอย่างเช่น ปัญหากระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องตัว มีความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา นักเรียนยังเข้าเรียนในระบบการศึกษาได้ไม่ครบทุกคน และนักเรียนออกกลางคัน ปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองและรองรับความสภาพปัญหาและความท้าทายดังกล่าว ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ขึ้นเพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาส และความเสมอภาคในการศึกษา

⁸³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580), พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562).

ที่มีคุณภาพ มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาประเทศ⁸⁴

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาซึ่งกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อวางแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม

วิสัยทัศน์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาชาติไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

จุดมุ่งหมายและเป้าหมาย

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา 4 ประการ ประกอบด้วย 1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทวิถีชีวิตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 จึงได้กำหนดเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป้าหมายของการจัดการศึกษา 5 ประการ ดังนี้ 1. ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2. ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับ

⁸⁴ สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ , “กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ,” วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร 5, 1 (มกราคม-มีนาคม 2565): 149.

บริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน อย่างเท่าเทียม 3. ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ 4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และ 5. ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติมีเป้าหมาย ดังนี้

1. คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่พิเศษ ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแล และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายดังนี้

1. กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมาย ดังนี้

1. ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ
3. สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
4. แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
5. ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ

6. ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล

7. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมายดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุก

ช่วงวัย

3. ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินและรายงานผล

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายดังนี้

1. คนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายดังนี้

1. โครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

2. ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

4. กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

5. ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ⁸⁵

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และวางแนวทางไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน โดยกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ควรสร้างกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาที่เชื่อมโยงในเชิงบูรณาการกับทุกหน่วยงาน ควรส่งเสริมกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาด้านการรับรู้ให้เข้าใจตรงกัน ควรเชิญผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานด้านการวางแผน และผู้เกี่ยวข้องรับฟังโดยพร้อมเพรียงกัน ซึ่งจะช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และควรกำหนดกลไกที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับภาค⁸⁶

แนวโน้มการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวว่าการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศไทยเพื่อตอบสนองโจทย์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตดังนี้

1. วิสัยทัศน์การศึกษาไทยในปี 2040 คือ ระบบการศึกษาไทยเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงชีวิตผู้เรียนให้มีความสุขอย่างมีคุณค่าสามารถสร้างสรรค์สังคมและเศรษฐกิจใหม่ที่พึงประสงค์
2. คุณภาพคนไทยที่พึงประสงค์ในปี 2040 ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณภาพทั่วไป ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต ออกแบบชีวิตที่มีคุณค่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สร้างอนาคตพลเมืองโลกที่มีคุณภาพและความรับผิดชอบ และผู้มีความสุขทางกายและใจที่ดี
 - 2.2 คุณภาพทางสังคม ได้แก่ ผู้มีสมรรถนะทางอารมณ์และสังคม ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสังคม และผู้นำสังคมคุณธรรม
 - 2.3 คุณภาพทางเทคโนโลยี ได้แก่ การผลิตบัณฑิตดิจิทัลและผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีสีเขียว

⁸⁵ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 - 2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวอนกราฟฟิค จำกัด, ม.ป.ป.), จ-ฅ.

⁸⁶ สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์, “กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ,” วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร 5, 1 (มกราคม-มีนาคม 2565): 157.

2.4 คุณภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์งานและอาชีพ สร้างสรรค์นวัตกรรม การเกษตรอุตสาหกรรมและธุรกิจผู้ประกอบการดิจิทัล และผู้นำเชิงนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

2.5 คุณภาพทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้มีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และผู้สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมสีเขียว

2.6 คุณภาพทางการเมือง ได้แก่ ผู้ออกเสียงคุณภาพผู้ปฏิบัติงานการเมืองคุณภาพ และผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมการเมืองคุณภาพ

3. การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตปี 2040 มีองค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ครอบคลุมคุณภาพคนไทยที่พึงประสงค์ในปี 2040 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ความสามารถทั่วไป 2. ความสามารถทางสังคม 3. ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี 4. ความสามารถทางด้านเศรษฐกิจ 5. ความสามารถทางด้านสิ่งแวดล้อม และ 6. ความสามารถทางการเมือง

3.2 รูปแบบการเรียนรู้มี 6. รูปแบบการเรียนรู้ คือ 1. การเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีคุณค่า 2. การเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล 3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 4. การเรียนรู้การสร้างสรรค์นวัตกรรม 5. การเรียนรู้การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 6. การเรียนรู้ที่สร้างรายได้ระหว่างเรียน

3.3 ทรัพยากรการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1. ระบบสนับสนุนความเป็นเลิศของผู้เรียน 2. แหล่งเรียนรู้ชีวิตจริง 3. แหล่งเรียนรู้เฉพาะบุคคล 4. แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ 5. แหล่งเรียนรู้การลงมือทำ 6. แหล่งเรียนรู้รวม 7. แหล่งเรียนรู้ปรับสังคมประภคิต 8. แหล่งเรียนรู้ที่ประดิษฐ์หรือนวัตกรรม 9. แหล่งเรียนรู้จำลอง 10 แหล่งเรียนรู้เชิงจินตนาการและ 11 แหล่งเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

3.4 การประเมินการเรียนรู้มีทวิวิธี ได้แก่ 1. การประเมินตนเอง 2. การประเมินแบบร่วมมือ 3. การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ 4. การประเมินการนำไปใช้ใน ชีวิตจริง 5. การประเมินเพื่อพัฒนาและ 6. การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ

4. นโยบายระบบการเรียนรู้ใหม่ คือ ระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ชีวิตทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสุขอย่างมีคุณค่า

4.1 ขอบข่ายและลักษณะสำคัญของนโยบายประกอบด้วย 3 ข้อ คือ 1. นโยบายนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดสำหรับการปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. นโยบายนี้มีลักษณะเป็นพลวัต คือ กำหนดเป้าประสงค์ และแนวทางยุทธศาสตร์ไว้กว้างกว้างเพื่อจุดประกายเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปใช้ในการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะที่ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน และเหมาะสมกับปรัชญาและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเป้าหมายชีวิตของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3. นโยบายนี้มีลักษณะเป็น

นโยบายที่สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นเจ้าของนโยบายสถานศึกษาสามารถนำนโยบายนี้ไปสู่การปฏิบัติได้เอง รวมทั้งสามารถพัฒนาปรับปรุง และสร้างสรรค์นโยบาย เผยโฉมระบบการเรียนรู้ใหม่ได้เองอย่างต่อเนื่อง ตามบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษาสถานศึกษา

4.2 หลักการของระบบการเรียนรู้ใหม่ประกอบไปด้วย 5 ข้อ คือ 1. ระบบการเรียนรู้ใหม่นี้ออกแบบตามแนวคิดและหลักการของการออกแบบย้อนกลับและระบบนิเวศการเรียนรู้ 2. ระบบการเรียนรู้ใหม่จะเผยโฉมเป้าประสงค์การจัดการเรียนรู้จากเนื้อหาเป็นฐานไปสู่ผลลัพธ์เป็นฐาน 3. ระบบการเรียนรู้ใหม่จะเผยโฉมแนวทางการจัดการศึกษาจากการเรียนรู้ในห้องเรียน และโรงเรียนเป็นการเรียนรู้โลกกว้างด้วยระบบนิเวศการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4. การเรียนรู้พลิกโฉมศักยภาพของผู้เรียนจากการเรียนรู้เนื้อหาตามที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดเป็นผู้เรียนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 5. ระบบการเรียนรู้ใหม่ สภาพของครูจากการเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้

4.3 เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของระบบการเรียนรู้ใหม่ คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ใหม่ที่เน้น 2 ด้านสำคัญ คือ 1. ความสามารถในการสร้างสรรค์ชีวิตทางสังคมใหม่ที่มีความสุขอย่างมีคุณค่าในระดับปัจเจกบุคคลและระดับประเทศ และ 2 ความสามารถในการสร้างสรรค์ชีวิตทางเศรษฐกิจใหม่ที่มีความสุขอย่างมีคุณค่าในระดับปัจเจกบุคคลและระดับประเทศ โดยคาดหวังผลลัพธ์การเรียนรู้ใหม่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1. ผลลัพธ์การเรียนรู้หลัก คือ ความสามารถทั่วไป 2. ผลลัพธ์การเรียนรู้เฉพาะ

4.4 แนวทางเชิงยุทธศาสตร์ของระบบการเรียนรู้ใหม่ คือ การเรียนรู้ใหม่ 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ใหม่ รูปแบบการเรียนรู้ใหม่ และทรัพยากรการเรียนรู้ใหม่

5. เครื่องมือนำการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประกอบด้วย 4 ชุด คือ 1. การประกาศนโยบาย 2. การสื่อสารและการเอานำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ 3. การเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรในการดำเนินไปสู่การปฏิบัติ และ 4. การเปลี่ยนแปลงระบบที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ⁸⁷

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการประชุมสภาการศึกษาเสวนาประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2563 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่รองรับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

⁸⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ข้อเสนอแนะระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตในปี 2040 (กรุงเทพฯ: อีฟเลฟเล่น สตาร์อินเตอร์เทรต, 2564), 1-7.

1.1 ควรพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัลให้กับนักเรียนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้จักดิจิทัล ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กไทยสามารถเท่าทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

1.2 ควรส่งเสริมให้ภาคเอกชนซึ่งมีความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมมากกว่าภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

1.3 ควรเร่งรัดผลิตกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและครูผู้สอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4 ปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาที่มีลักษณะแบบแบ่งแยกการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ออกจากกันอย่างเด็ดขาดระหว่างสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มาเป็นการศึกษาแบบพหุวิทยาการที่ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ข้ามศาสตร์ได้ซึ่งเป็นการศึกษาที่เหมาะสมกับโลกในยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการประเมินการเรียนที่ตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียน

2.1 สร้างแนวทางมาตรการให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างกว้างขวางทั่วถึงและครอบคลุมเพื่อให้สามารถค้นพบความถนัด หรือความสนใจของบุตรหลานในช่วงยุคทองของชีวิตเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาศักยภาพให้ได้ตรงตามความต้องการ และความแตกต่างอย่างหลากหลายของแต่ละบุคคล

2.2 กำหนดเป็นรายวิชาบังคับที่นิสิตนักศึกษาครูต้องศึกษาและมีความรู้รวมทั้งพัฒนาฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูประจำการเพื่อให้มีความรู้และทักษะในการสังเกตประเมินวัดแววจิตใจและความสนใจของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพให้ได้ตรงตามความต้องการและความแตกต่างอย่างหลากหลายของแต่ละบุคคล

2.3 ปรับหลักสูตรการศึกษาทุกระดับการศึกษาให้มีความยืดหยุ่นส่งเสริมกิจกรรมตามความรักความถนัด และความสนใจให้หลากหลายและครอบคลุมความถนัดด้านต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเองและครูผู้สอนได้สังเกตประเมินสามารถที่หลากหลายของนักเรียนสู่การพัฒนาการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

2.4 สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบแนะแนวของโรงเรียน เพื่อให้ครูแนะแนวได้ทำหน้าที่เป็นแมวมองในการค้นหาความสามารถพิเศษของผู้เรียน และให้ความรู้แนวทางพัฒนาตนเองแนวทางการประกอบอาชีพสำหรับเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่เข้าถึงง่าย

2.5 ส่งเสริมการศึกษาวิจัยที่ประเมินที่หลากหลายสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ทั้งในการค้นหาผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมการประเมินผู้ที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.6 สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายครอบคลุมทุกด้านอย่างทั่วถึง เพื่อรองรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้พัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสมและเต็มศักยภาพ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศ

3.1 ควรจัดทำหลักสูตรให้พร้อมกับโลกใหม่ ปรับหลักสูตรการศึกษาทุกระดับเพื่อให้สอดคล้องกับทักษะงานในอนาคตที่มุ่งเน้นสมรรถนะ ไม่ใช่ความรู้โดยหลักสูตรมีความเป็นพลวัต มีความยืดหยุ่น และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะในแต่ละด้านของตนเองที่ไม่เหมือนกันเพื่อให้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.2 ควรมีการพัฒนากระบวนการผลิตและพัฒนาครูเพื่อสร้างครูที่มีทักษะการสอน การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อมุ่งสู่การสร้างคนที่มีทักษะในอนาคต

3.3 ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการกับการทำงานในอนาคต รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

3.4 ควรส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีต้องเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อสร้างความคุ้นเคย และยกระดับสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นกับการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน และการทำงานในอนาคต รวมทั้งเร่งแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ของเด็กที่ต่ำอยู่ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

3.5 ควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปในการเรียนการสอนเพื่อสร้างความคุ้นเคย และยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนยุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

4.1 กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดเป้าหมาย กระบวนการ ระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจนในการนำระบบโรงเรียนช่วงชั้นมาแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก มุ่งให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม และดำเนินการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยคำนึงถึงประโยชน์และคุณภาพของนักเรียนเป็นหลัก

4.2 ควรมีการสนับสนุนปัจจัยทางการบริหารให้กับโรงเรียนขนาดเล็กแต่ละช่วงชั้นให้มีความพร้อมเพียงพอและต่อเนื่อง

4.3 ควรมีระบบพัฒนาครูด้วยกระบวนการจัดทำระบบโค้ดซึ่งด้วยการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำครูเก่งมาเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูทั่วไป เพื่อให้ครูมีสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี

4.4 ควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมตามพัฒนาการทั้งในด้านการควบคุมตนเองในการใช้เทคโนโลยี และความพร้อมในการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามวัย

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาครู

5.1 ควรเสนอให้ปรับปรุงรูปแบบและระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อลดภาระของครูที่ไม่จำเป็น เช่น การประเมินโครงการจัดทำเอกสาร ให้ครูมีเวลาอยู่กับนักเรียนในชั้นเรียน ค้นคว้าความรู้ร่วมกับเด็กมากขึ้น มีเวลาศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อพัฒนาตนเองมากขึ้น

5.2 ควรปรับเปลี่ยนระบบการกระจายอำนาจการคัดเลือกสรรหาครูให้สถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหา เพื่อให้ได้ครูที่ตรงตามความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนอย่างแท้จริง

5.3 ควรเร่งรัดพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีมากขึ้น สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

5.4 ควรเพิ่มอัตรากำลังครูที่มาทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา อาทิเช่น ธุรการการเงินและพัสดุ นักจิตวิทยา เพื่อให้ครูมีสมาธิและทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว

6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่

6.1 ควรมีการสอนวิชาธรรมชาติวิทยาให้กับนักเรียน เพื่อให้รู้รากเหง้าของตนเอง เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ และเรียนรู้ศักยภาพตามธรรมชาติในแต่ละพื้นที่

6.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงอย่างแท้จริง เป็นการนำห้องเรียนกับที่ทำงานมารวมกัน เนื่องจากปัจจุบันความรู้ความสามารถสามารถศึกษาได้อย่างต่อเนื่องหลากหลายช่องทาง แต่ประสบการณ์ยังจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

6.3 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนให้ผู้เรียนเชื่อมั่นในตนเองและมีสำนึกในการพัฒนาตนเองตลอดเวลาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

6.4 ควรส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก⁸⁸

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวว่า การปรับตัวสู่การจัดการศึกษายุคหลัง โควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทั้งในระดับชาติและนานาชาติโดยต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้และความจำเป็นในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นหลังจากวิกฤตโควิด -19 มีการนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมรับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 ผ่านข้อเสนอที่จะกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ นำไปสู่การหารือหรือผลักดันสู่การปฏิบัติ จนเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในอนาคตให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยมีสารดังนี้

1. ยึดมั่นในพันธกิจที่จะส่งเสริมสร้างความเข้มแข็ง และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ
2. ขยายสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงและเข้าถึงองค์ความรู้ และข้อมูลในโลกยุคปัจจุบัน รวมถึงการศึกษาทุกช่วงวัย
3. เห็นคุณค่าในวิชาชีพครูและส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครู ครอบครัว และชุมชน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ และยืดหยุ่น
4. ส่งเสริมสิทธิและการมีส่วนร่วมของนักเรียน เด็ก เยาวชน ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ทุกคนคาดหวังจะเกิดขึ้นร่วมกัน
5. ปกป้องและรักษาพื้นที่ทางสังคมจากการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ถึงแม้ปัจจุบันจะมีการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ใหม่เกิดขึ้น แต่การจัดการศึกษาการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันในเวลาและสถานที่เฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในพื้นที่อื่น ๆ ยังเป็นสิ่งที่ยังจำเป็น
6. สนับสนุนให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้เทคโนโลยีสื่อการสอนและการเรียนรู้ได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมทั้งส่งเสริมการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการใช้งานจริงของครูและนักเรียน และไม่ควรพึ่งพาแพลตฟอร์มการศึกษาของบริษัทเอกชนมากเกินไป

⁸⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สภาการศึกษาเสวนา 2020 การศึกษายกกำลังสอง (กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี, 2564), น-พ.

7. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่จะสร้างความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างจุดยืนของตนเองในโลกที่มีความซับซ้อนได้

8. รวมการดูแลและปกป้องการจัดสรรเงินเพื่อการจัดการศึกษาของภาครัฐ เพื่อให้แน่ใจว่างบประมาณทางการศึกษาถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาของประเทศ

9. ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระดับนานาชาติเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ การแพร่ระบาดของโควิด-19 สะท้อนให้เห็นการใช้อำนาจที่ขาดความสมดุลและระบบต่าง ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดความเท่าเทียมจึงควรมีพันธกิจที่ส่งเสริมความร่วมมือในระดับนานาชาติและภาคีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันที่มีประโยชน์ของมนุษยชาติเป็นหลักสำคัญ⁸⁹

วิจารณ์ พานิชย์ ได้กล่าวสรุป 8 ทิศทางการจัดการศึกษาโลกในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หัวใจสำคัญของทิศทางการศึกษา ณ ขณะนี้คือ การจัดระบบให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และหากพิจารณาคำแนะนำองค์การสหประชาชาติ การเปลี่ยนแปลงจะเกิดได้เมื่อเรายอมรับว่าการศึกษากำลังเป็นเรื่องวิกฤต การเปลี่ยนแปลงควรจะไปเป้าหมายของการศึกษาและสาระเนื้อหาการเรียนรู้ รวมไปถึงเปลี่ยน “ระบบ” การศึกษาด้วยเป้าหมายของผลลัพธ์การศึกษาที่ควรกำหนด ได้แก่ การเรียนเพื่อเรียนรู้เป็น (Learn to Learn) อยู่กับคนอื่นเป็น (Learn to Live Together) ทำเป็น (Learn to Do) ดำรงตนเป็น (Learn to Be) และเพื่อเปลี่ยนแปลงตนเอง (Learn to Transform) ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะไม่มีการเรียนรู้เพื่อที่จะรู้ (Learn How to Know) อีกต่อไป แต่เป็นการเรียนเพื่อทำให้ได้ ส่วนการเปลี่ยนระบบการศึกษาทำได้โดยการเปลี่ยนระบบนิเวศการเรียนรู้ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจึงสำคัญ “ครูต้องมีวิธีการทำให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ”

2. เป้าหมายมีความซับซ้อน เรื่องของทักษะแห่งอนาคต (Future Skills) ยังเป็นสิ่งที่ต้องฝึกเด็ก เพราะโลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและรุนแรงมาก การเรียนต้องฝึกให้เด็กเอาเจตคติ ค่านิยม ทักษะ ความรู้ (Value Attitude Skill Knowledge – VASK) ไปใช้ในอนาคตให้ได้ ทั้งนี้ระบบการศึกษาที่ต้องฝึกเด็กให้เกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองด้วย (Transformative Learning) และอีกมุมหนึ่ง เด็กก็ควรจะมีทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นอาวุธติดตัว เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้เกิดจากการที่ใครมาบอก แต่ผ่านการทำด้วยตัวเอง “เมื่อคิดหลักการหรือทฤษฎีขึ้นมาได้จากการปฏิบัติแล้ว จงเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง เพื่อที่จะไปต่อ เอาไปหลอม เอาคอนเซ็ปต์ที่เราตกลึกเอง

⁸⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ความเคลื่อนไหวการศึกษาไทยและการศึกษาโลก (กรุงเทพฯ: อีฟเลฟเล่น สตาร์อินเตอร์เทรต, 2566), 15.

ไปลอง เอาไปใช้ในสถานการณ์เดิมว่าดีขึ้นมั้ย ถ้าใช้ได้ก็แสดงว่าหลักการที่เราคิดก็น่าจะพอใช้ได้ อย่าลืมว่าวงจรนี้ไม่ได้เกิดขึ้นครั้งเดียว แต่เกิดขึ้นตลอดเวลาในชีวิต” ผลลัพธ์จากการเรียนรู้ในข้อนี้ คือ เกิดการพัฒนาตัวเอง รู้ว่าตัวเองเป็นใคร ต้องการเป็นคนแบบไหน ต้องการมีชีวิตแบบไหน ตัวเองมีจุดแข็งและจุดอ่อนตรงไหน หรือรู้จักอัตลักษณ์ของตนเอง “รากฐานของที่บ้านเป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะฉะนั้นแต่ละคนเติบโตมาบนความแตกต่างของประสบการณ์ที่คนรอบข้างมอบให้ เมื่อเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษา เราจะต้องสร้างระบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้รู้จักศักยภาพของตนเอง”

3. การคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน “ความแตกต่าง” จะนำไปสู่การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อนักเรียนทุกคน ด้วยลักษณะของนักเรียนที่แตกต่างกัน การช่วยให้นักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมายที่ตัวเองต้องการจึงไม่มีสูตรตายตัว สิ่งหนึ่งที่ทำได้ก็คือการสนับสนุนให้นักเรียนค้นพบอัตลักษณ์และมีความมั่นใจในตัวเอง การเอาใจใส่นักเรียนจึงช่วยได้ เช่น ถ้านักเรียนชอบเตะฟุตบอล ครูก็สามารถทำให้นักเรียนมั่นใจในฝีมือการเตะฟุตบอลของตนเองก่อนจะโยนเข้าสู่เรื่องการเรียน

4. การเรียนรู้เชิงลึกและห้องเรียนสมรรถนะสูง การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการสอนแบบถ่ายทอดความรู้ให้น้อย และให้เด็กได้เรียนรู้เองจากการปฏิบัติให้มากแล้วสะท้อนคิดให้ได้ หรือให้เกิด “ห้องเรียนสมรรถนะสูง” ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า การเรียนในห้องเพียงอย่างเดียว แต่สถานที่รอบตัวด้านนอกก็สามารถกลายเป็นห้องเรียนให้เด็กๆ ได้ และ “ห้องเรียน” ก็ควรเป็นห้องเรียนที่นักเรียนมีเป้าหมายร่วมกันด้วย “ห้องเรียนแบบ High Functioning (ห้องเรียนพลังสูง) ต้องให้นักเรียนร่วมกันตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ ไม่ใช่ครูเป็นเจ้าของเป้าหมาย เพราะฉะนั้นครูต้องมีกุศโลบายในการให้นักเรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย จะเริ่มตั้งแต่วันแรกๆ ของปีการศึกษาแล้วค่อยๆ ย้ำ มีการเขียนเป้าหมายติดไว้เป็นป้ายไว้คอยเตือนสติ” ครูควรจะทำให้ห้องเรียนมีทั้งความสนุกสนานและความจริงจัง ไม่ใช่สนุกอย่างเดียว เพราะนักเรียนจะได้ประสบการณ์จากการเอาชนะ การท้าทาย หรือจากความเครียด ซึ่งหากนักเรียนทำสำเร็จภายใต้สภาวะเช่นนั้นได้ก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี “หัวใจของ Active Learning ไม่ใช่แค่ทำกิจกรรมเท่านั้น การจะสร้างสมรรถนะใส่ตัวต้องทำกิจกรรมแล้วตามด้วยการสะท้อนคิด Reflective Learning”

5. การเรียนกับการประเมินเป็นเหตุปัจจัยซึ่งกันและกัน การเรียนรู้และการประเมินเป็นเรื่องเดียวกัน การประเมินมีสามแบบ ได้แก่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นการประเมินท่าทางและคำตอบของนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับเชิงบวกไปยังนักเรียน การประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Assessment as Learning) นักเรียนต้องประเมินตัวเองได้ และเปิดโอกาสให้เพื่อนประเมินซึ่งกันและกันและสะท้อนกลับให้กัน และการประเมินการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินโดยคนอื่นหรือส่วนกลาง “การประเมินหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จ เขาจะารู้ตัวเองว่า ในหนึ่งคาบเขาได้รับองค์ความรู้ เกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่ง

ตรงนี้เป็นผลดีกับตัวนักเรียนเอง เขาจะรู้ว่าเขาจะต้องพยายาม ปรับปรุง และพัฒนาตัวเอง ตรงไหน รวมถึงครูผู้สอนที่เป็นผู้ประเมินก็จะต้องมีเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินนักเรียน เพื่อที่จะได้เข้าไปช่วยเหลือและซัพพอร์ตนักเรียนให้ดีที่สุด แล้วก็เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน”

6. ครูเรียนรู้ไปด้วยกันกับศิษย์ ครูสามารถเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันกับเด็กได้ ครูต้องเก็บเกี่ยวสิ่งที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในชั้นเรียนไปทบทวน หรือทำ AAR (After Action Review) ครูยังสามารถช่วยกันสังเกตชั้นเรียนของกันและกัน หรืออาจจะใช้วิธีการถ่ายวิดีโอ เพื่อที่จะดูพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน โดยการทำให้เป็นการทำงานเพื่อนครูสังเกตนักเรียน ไม่ใช่เป็นการสังเกตครูด้วยกัน ตัวอย่างของการสังเกต เช่น ระหว่างการเรียน นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไร ครูจะจัดการการเรียนให้ดีขึ้นได้อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะไม่ทิ้งเด็กคนไหนไว้ข้างหลัง โดยครูสามารถใช้การประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation – DE) และการทำวิจัยชั้นเรียน (Routine to Research – R2R) เข้ามาช่วยเพื่อให้ครูในแต่ละชั้นเกิดการสะท้อนคิด เกิดความเข้าใจในทฤษฎีที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งจากหนังสือเรื่อง Schools as Learning Communities ได้บอกไว้ด้วยว่าการที่โรงเรียนจะเป็นชุมชนการเรียนรู้ได้ต้องเรียนรู้โดยการฟังซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับครู นักเรียนกับครู และโรงเรียนกับชุมชน

7. ครูมีพันธมิตรร่วมพัฒนาห้องเรียนสมรรถนะสูง มีทีมโค้ชมาทำกระบวนการ TSQP (Teacher and School Quality Program) และ Online PLC Coaching เพื่อเพิ่มพูนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมไปถึงการทำ DE ก็ช่วยแลกเปลี่ยน เป็นการให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง อำนวยความสะดวกให้กับครูเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมไปถึงช่วยดึงศักยภาพของครูออกมา “เรามีการสอนแบบเปิด การมีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเข้ามาทำให้รู้สึกว่าการเป็นครูมันไม่ใช่แค่มิหน้าที่สอนอย่างเดียว มันเปลี่ยนหลายๆ อย่าง เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนวิถีแนวคิดเราในการที่จะมองนักเรียน ในการที่จะมองอาชีพ การที่มีอาจารย์เข้ามาไม่ได้เปลี่ยนแค่เรา (ครู) แต่เปลี่ยนนักเรียน เปลี่ยนวิถีเพื่อนรอบๆ ตัวเราด้วย”

8. โรงเรียนต้องมีหุ้นส่วนร่วมทำงานใหญ่ เมื่อโรงเรียนมีหุ้นส่วนร่วมทำงานขนาดใหญ่จะช่วยให้ผลกดันการเรียนการสอนของครูไม่โดดเดี่ยว หุ้นส่วนอาจรวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ หรือชุมชนก็ได้ “จะเห็นได้ว่า ทิศทางการศึกษาโลกเป็นเรื่องที่หลายภาคส่วนต้องร่วมทำไปด้วยกัน และจากเรื่องเล่าของครูที่ถูกระบุ คากล่าวสรุปงานที่ว่า “ทิศทางการศึกษาโลกเกิดขึ้นแล้วที่ถูกระบุ” คงไม่ได้เกินจริงไป จากนี้การขับเคลื่อนถูกทำให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาต้องคิดต่อไปว่า จะทำอย่างไรให้เกิดการกระจายอย่างทั่วถึงและยกระดับขึ้นไปได้ ในการดำเนินงานต่อไปก็จะสร้าง

เรื่องราวของความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น สร้างการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้มากมาย สร้างนักเรียนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลังสูงได้มากมาย⁹⁰

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ยึดกรอบของระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards)

- 1.1 การใช้ข้อมูลความจริงจากกระบวนการสังเกต ตั้งประเด็นคำถาม
- 1.2 การบูรณาการความรู้ และความเข้าใจของเนื้อหาสาระ
- 1.3 การสร้างทักษะการสืบค้น รวบรวมความรู้
- 1.4 การสร้างความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกมากกว่าแบบผิวเผิน
- 1.5 การสร้างความเชี่ยวชาญตามความถนัดและสนใจให้เกิดกับผู้เรียน
- 1.6 การใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills)

- 2.1 สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ (ความรู้ ความถนัดสาขาอาชีพ ทักษะคิดต่อการทำงานและอาชีพ)
- 2.2 นำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงการแก้ไขงาน (เครื่องมือวัดผลตามสภาพจริงการปฏิบัติ ทักษะคิด และความรู้)
- 2.3 ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (คลังข้อสอบ ระบุตัวชี้วัดมา ตระกูลรายวิชา ระบุระดับชั้น พฤติกรรม)
- 2.4 สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) และเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ (Career Path) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3. ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction)

- 3.1 สอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary: ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน) ของวิชาแกนหลัก
- 3.2 สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการ

⁹⁰ วิจารย์ พานิชย์, *จับทิศทางการศึกษาโลก ขับเคลื่อนการศึกษาไทย*, เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.eef.or.th/article-210923-3/>

เรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based)

3.3 สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based)

3.4 บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning: PBL

4. ระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development)

4.1 ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ

4.2 ใช้มิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

4.3 ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบ
 วิจัย

4.4 สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียน
 และสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

4.5 พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น นำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์และจัดประสบการณ์
 ทางเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้

4.6 ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้

4.7 แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้
 เกิดขึ้น

5. ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.1 สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อม
 ทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล

5.2 สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่ง
 ปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

5.3 สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบ
 โครงการ

5.4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีเครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ⁹¹

⁹¹ เพชรา บุคสีทา, แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://fms.kpru.ac.th/pr-all/pr-km/pr-km-2560/4908/>

แนวคิดการเทคนิควิจัยเชิงอนาคต

การวิจัยเชิงอนาคตเป็นการศึกษานาคตอย่างเป็นระบบ โดยนักอนาคตนิยมมีความเชื่อว่าการศึกษาทงเลือกในอนาคตจะช่วยให้นักอนาคตมีความพร้อมและเตรียมตัวที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิจัยเชิงอนาคต

จุมพล พุฒภัทรชีวิน ได้กล่าวว่า คำว่าการวิจัยเชิงอนาคต มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Futures Research เป็นคำศัพท์เฉพาะ (Technical Term) ที่สื่อถึงแนวคิด วิธีการ กระบวนการ และระเบียบแนวโน้มนที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ จึงมีตัว "s" ต่อท้ายคำว่า Future เพื่อสะท้อนแนวคิดว่าเรื่องของอนาคคนั้นมีความเป็นไปได้หลายทิศทาง จึงต้องสำรวจศึกษาแนวโน้มนที่มีความเป็นไปได้เหล่านั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การวิจัยอนาคตมีหลายวิธี แต่ละวิธีก็จะมีระเบียบวิธีวิจัยที่แตกต่างกันออกไป การจะพิจารณาเลือกวิธีวิจัยอนาคตแบบใดจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เงื่อนไข และข้อจำกัดของนักวิจัยที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างวิธีวิจัยอนาคตที่นิยมทำกันอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ เดลฟาย (Delphi) การสร้างอนาคตภาพ (Scenario Building) ฟอริซท์ (Foresight) อีเอฟอาร์ (EFR) และอีดีเอฟอาร์ (EDFR) เป็นต้น

เพื่อให้เข้าใจการวิจัยอนาคตได้ดีขึ้น ควรทำความเข้าใจคำที่เกี่ยวข้องบางคำ เช่น คำว่าอนาคตศึกษาและอนาคตนิยม

อนาคตศึกษาเป็นคำที่แปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Futures Studies ซึ่งหมายถึง วิชาหรือสาขาวิชา (Field/Program of Study) ที่ศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาอนาคต ตลอดจนระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษาแนวโน้มน และทางเลือกต่าง ๆ ที่มีความเป็นไปได้ในอนาคต

โดยนัยนี้อนาคตศึกษา จะประกอบไปด้วยเนื้อหาอย่างน้อย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนที่เป็นแนวคิด (Perspectives) และทฤษฎี (Theories) ซึ่งอาจใช้คำรวมว่าอนาคตนิยม (Futurism)
2. ส่วนที่เป็นระเบียบวิธี (Methodologies) ซึ่งอาจเรียกว่า การวิจัยอนาคต (Futures Research)

ผู้ที่ทำการศึกษาอนาคตอย่างเป็นระบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ เรียกว่า นักวิจัยอนาคต ส่วนนักคิดและนักทฤษฎีเกี่ยวกับอนาคต เรียกว่า นักอนาคตนิยม คำรวมที่ใช้เรียกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ คือ นักอนาคต⁹²

ความหมายของการวิจัยเชิงอนาคต

นักวิชาการหลายท่านได้ให้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยเชิงอนาคตไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ ได้กล่าวว่า การศึกษาอนาคตเป็นการทำนายถึงสภาพปัญหาและโอกาสที่เป็นไปได้ของเหตุการณ์ในอนาคตของสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านตัวบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง อันเป็นผลเนื่องจากแหล่ง (sources) ที่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศ ปัจจัยด้านที่เป็นความคิดหรืออุดมการณ์และด้านที่เป็นวัตถุ หรือทั้งจากปัจจัยที่เป็นมนุษย์และที่มิใช่มนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น⁹³

ณิชชา เบญจพรวัฒนา ได้กล่าวว่า วิจัยเชิงอนาคต หมายถึง วิธีการในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบและแบบแผนที่เป็นเหตุและผลในการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เน้นที่การศึกษาทางเลือกอนาคตต่าง ๆ ที่เป็นไปได้หรืออาจจะเป็น โดยจะช่วยเหลือเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแนวทางปฏิบัติงานแก่บุคคลที่ทำหน้าที่ในการวางแผน ตลอดจนการป้องกันปัญหาและการเอื้อหรือส่งเสริมให้เกิดโอกาสที่พึงประสงค์ที่เป็นไปได้อย่างดี⁹⁴

วิมลพร สุวรรณแสนทวี และเมือง สุวรรณแสนทวี ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงอนาคต คือ การศึกษาเพื่อมองถึงเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่น่าจะเป็นได้ในอนาคต รวมถึงปฏิสัมพันธ์อย่างเป็น

⁹² จุมพล พูนภัทรชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research),” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

⁹³ วิโรจน์ สารรัตนะ, *Future Research Leaders* (กรุงเทพฯ: หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556), 3.

⁹⁴ ณิชชา เบญจพรวัฒนา, “แนวโน้มการวิจัยเชิงอนาคตในประเทศไทย,” *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์* 2, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 61.

ระบบเกี่ยวกับแนวโน้มต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกของเรื่องที่ศึกษาที่คาดว่าเป็นไปได้ (Possible) หรือน่าจะเป็นไปได้ (Probable)⁹⁵

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงอนาคต เป็นวิธีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อศึกษาทางเลือกหรือแนวโน้มต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะนำมาสู่การวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับอนาคต

จุดมุ่งหมายของวิจัยเชิงอนาคต

นักวิชาการหลายท่านได้ให้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงอนาคตไว้ ดังนี้

ณิชชา เบญจพรวัฒนา ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการวิจัยอนาคต มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อกำหนดอนาคตของหน่วยงาน องค์กร
2. เพื่อวิเคราะห์ศึกษา ตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการพัฒนาหน่วยงาน องค์กร

ให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต⁹⁶

วิมลพร สุวรรณแสนทวี และเมือง สุวรรณแสนทวี ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิจัยอนาคต ดังนี้

1. เพื่อบรรยายอนาคตรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของกลุ่มประชากรที่ศึกษา
2. เพื่อประเมินสภาพในปัจจุบันกับความรู้ต่าง ๆ ที่เรามีอยู่ในปัจจุบันกับอนาคตที่เป็นไปได้แต่ละทาง

3. เพื่อบ่งชี้ผลกระทบและผลต่อเนื้องที่เป็นไปได้ต่าง ๆ ของแต่ละอนาคต

4. เพื่อให้สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้

5. เพื่อเข้าเบื้องหลังของกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ⁹⁷

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยอนาคตไม่ใช่อยู่ที่การทำนายที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การสำรวจและศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้ หรือน่าจะเป็นของเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งที่พึงประสงค์ (Desirable) และไม่พึงประสงค์ (Desirable) เพื่อที่จะหาทางทำให้แนวโน้มที่พึงประสงค์นั้นเกิดขึ้น และป้องกันหรือขจัดแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไป หรือ

⁹⁵ วิมลพร สุวรรณแสนทวี และเมือง สุวรรณแสนทวี, “พื้นฐานการวิจัยอนาคตศึกษาแบบ EDFR,” วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 4, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563): 101.

⁹⁶ ณิชชา เบญจพรวัฒนา, “แนวโน้มการวิจัยเชิงอนาคตในประเทศไทย,” วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ 2, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 61.

⁹⁷ เรื่องเดียวกัน, 101.

หาทางที่จะประนีประนอมกับแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์นั้นอย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากว่ามันจะเกิดขึ้นจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอนาคตจะมีประโยชน์โดยตรงต่อการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจตลอดไปจนถึงการกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategies) และกลวิธี (Tactics) ที่จะนำไปสู่การสร้างอนาคตที่พึงประสงค์และการป้องกัน⁹⁸

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงอนาคตมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มอนาคตนำไปสู่การวิเคราะห์วางแผน และตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการพัฒนาหน่วยงาน องค์กร ให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต

ความเป็นมาของการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

การวิจัยเชิงอนาคต EDFR นี้ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน เริ่มพัฒนาขึ้นในฤดูใบไม้ร่วง ปี พ.ศ. 2522 ในขณะที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า (University of Minnesota) จุดเริ่มต้นของการคิดเทคนิคการวิจัยนี้ขึ้นมา มีเหตุจูงใจอยู่สองประการใหญ่ ๆ คือ

ก. การมีโอกาสได้ศึกษาวิชาเกี่ยวกับอนาคตศึกษา (Futures Studies) และการวิจัยอนาคต (Futures Research) ในระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจในแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยของศาสตร์สาขานี้มาก โดยเฉพาะเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi) และ EFR (Ethnographic Futures Research)

จากการศึกษาพบว่า ระเบียบวิธีของการวิจัยแบบ เดลฟายและ EFR มีแนวคิดและลักษณะที่แตกต่างออกไปจากการวิจัยโดยทั่ว ๆ ไป รูปแบบเดิมของเดลฟายและ EFR ยังไม่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อเบื้องต้นบางประการของการวิจัย อนาคต น่าจะได้มีการคิดหาวิธีปรับปรุงพัฒนาเพื่อเสริมจุดแข็งและลดจุดอ่อนของทั้งสองเทคนิค

ข. การมีโอกาสได้พบและรู้จักกับศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต บี เท็กซ์เตอร์ (Robert B. Textor) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ผู้พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะ EFR ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นเทคนิคที่น่าสนใจมาก แต่ยังมีบางจุดในระเบียบวิธีที่น่าจะได้รับการปรับปรุงและพัฒนา ถ้าหากผู้วิจัยต้องการที่จะเพิ่มความเป็นระบบและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มขึ้น ในช่วงของการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้เสนอว่า หากมีการผสมผสานระเบียบวิธีระหว่าง EFR และ Delphi เข้าด้วยกัน โดยปรับให้มีความเหมาะสมมากขึ้นแล้ว

⁹⁸ จุมพล พูลภัทรชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

น่าจะได้เทคนิคการวิจัยอนาคตใหม่อีกเทคนิคหนึ่งที่นอกจากจะตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตได้ดีแล้ว ยังเป็นระเบียบวิธีที่ช่วยให้นักวิจัยได้มาซึ่งข้อมูล/แนวโน้มที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะเทคนิคใหม่ (EDFR) นี้นำจุดเด่นหรือข้อดีของทั้ง EFR และ Delphi มารวมกัน ซึ่งจุดเด่นของทั้งสองวิธีช่วยลบหรือแก้จุดอ่อนของกันและกันได้เป็นอย่างดี ดร. เท็กซเตอร์ ก็สนใจและสนับสนุนให้ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน พัฒนาเทคนิคใหม่นี้ขึ้นมา นอกจากนี้ท่านยังได้เชิญให้ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน เป็นผู้วิจารณ์ (Commentator) เทคนิค EFR ที่ท่านจะนำเสนอในการประชุมประจำปีครั้งที่สองของสมาคมอนาคตโลก (The Second Annual Conference of the World Future Society's Education Section) ที่จัดขึ้นในเมืองมินนิอาโพลิส รัฐมินนิโซต้า (Minneapolis Minnesota) ในวันที่ 18 - 21 ตุลาคม พ.ศ. 2522

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ขึ้น และได้ทดลองใช้ครั้งแรกกับงานวิจัยเรื่อง “Alternative Futures of Thai University : An EDFR Study” ในปีถัดมา และต่อมาได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Cultural and Educational Futures⁹⁹

ความหมายการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) เป็นการวิจัยอนาคต (Futures Research) โดยการสำรวจและศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยเชิงอนาคตไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงอนาคตด้วย EDFR เป็นระเบียบวิธีวิจัยในการคาดการณ์อนาคต (research technique) เป็นทั้งเทคนิคการสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญ (communicating process) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มักไม่มีเวลาว่างที่จะมานั่งแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยตรง เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR และ Delphi จะเปิดโอกาสให้ ผู้เชี่ยวชาญได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเชี่ยวชาญระหว่างกันและกัน การแบ่งช่วงเวลานักอนาคตนิยม แบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 เวลา คือ ช่วงเวลา 5 ปี เป็นการทำนายหรือวางแผนระยะกระชั้นชิดเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็น immediate problem solving, immediate forecasting, immediate planning ช่วงประมาณ 5 - 10 ปี เป็นการทำนายหรือการวางแผนระยะสั้น (short range forecasting, short range planning) ช่วงประมาณ 5 - 10 ปี ไปจนถึง 20 ปี เป็นระยะปานกลาง

⁹⁹ จุมพล พูลภัทรชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

middle range forecasting หรือ planning เป็นการศึกษาอนาคตของสังคมหรือวัฒนธรรมของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ช่วงระยะ 20 หรือ 25 ปี ขึ้นไป เป็นการวิจัยอนาคตระยะยาว ข้อมูลที่ได้หรือผลที่ได้อาจจะขาดแรงจูงใจ¹⁰⁰

สุบัน มุขธระโกษา ได้กล่าวว่า เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) พัฒนาโดยผสมเทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) กับการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi) ขั้นตอนของ EDFR จะมีลักษณะคล้ายกับ Delphi แต่ปรับปรุงให้ยืดหยุ่นมากขึ้น¹⁰¹

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวว่า อี ดี เอฟ อาร์ เป็นคำย่อมาจากคำเต็มในภาษาอังกฤษว่า Ethnographic Delphi Futures Research เป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่พัฒนารูปแบบการวิจัยมาจากเทคนิคการวิจัยอนาคต 2 เทคนิค คือ เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเทคนิคการวิจัยอนาคตเดลฟาย (Delphi) โดยการผสมผสานทั้งสองเทคนิคและปรับให้มีความคิดอยู่ในระเบียบวิธีวิจัยเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่หลากหลายรูปแบบ¹⁰²

สรุปได้ว่า เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่พัฒนารูปแบบมาจากเทคนิคการวิจัยอนาคต 2 เทคนิค 1. เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และ 2. เทคนิคการวิจัยอนาคตเดลฟาย (Delphi) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยหลากหลายรูปแบบ

ขั้นตอนการวิจัยเชิงอนาคต EDFR

เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) เป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่พัฒนารูปแบบมาจากเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเทคนิคการวิจัยอนาคตเดลฟาย (Delphi) นักวิชาการหลายท่านได้ให้กล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยเชิงอนาคต EDFR ไว้ ดังนี้

¹⁰⁰ วิโรจน์ สารรัตน์, **ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR** (กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2557), 1.

¹⁰¹ สุบัน มุขธระโกษา, **การวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR** (ขอนแก่น: สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2557), 1.

¹⁰² จุมพล พูลภัทรชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวถึงการใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ขั้นนี้ถือว่าสำคัญและจำเป็นมาก เราเชื่อว่ายิ่งได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ ยิ่งทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้นเท่านั้น ส่วนการเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญก็ยิ่งมีความจำเป็น เพราะผู้เชี่ยวชาญอาจมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยลักษณะนี้หรืออาจไม่มีเวลาให้ผู้วิจัยได้เต็มที่ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายถึงจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย เวลาที่ต้องใช้โดยประมาณ และประโยชน์ของการวิจัย ย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้ผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงขอความร่วมมือ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือก็จำเป็นต้องไปหาผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นต่อไป ถ้าได้รับความร่วมมือก็ขอวันและเวลา สำหรับการสัมภาษณ์

การเตรียมผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว นอกจากจะทำให้มั่นใจได้ว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีแล้วยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้มีเวลาเตรียมตัว เตรียมข้อมูล จัดระบบข้อมูลและความคิดล่วงหน้า ช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น

2. สัมภาษณ์ (EDFR รอบที่หนึ่ง) การสัมภาษณ์มีลักษณะและขั้นตอนคล้ายกับ EFR แต่ EDFR มีความยืดหยุ่นมากกว่า กล่าวคือ ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ที่จะสนองตอบต่อจุดมุ่งหมาย เวลา ขอบประมาณและสถานการณ์ของการวิจัยได้ คือ อาจยึดตามรูปแบบของ EFR โดยเริ่มจากภาพอนาคตทางที่ดี (Optimistic Realistic : O - R) ภาพอนาคตทางที่ไม่ดี (Pessimistic - Realistic : P - R) และภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด (Most Probable : M - P) ตามลำดับ หรืออาจจะเลือกสัมภาษณ์เฉพาะแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าจะเป็นไปได้ และน่าจะเป็นโดยไม่คำนึงถึงว่าแนวโน้มเหล่านั้นจะเป็นไปในทางดีหรือร้าย เพราะในการทำ EDFR รอบที่สองและสาม ถ้าหากผู้วิจัยสนใจที่จะแยกศึกษาอนาคตภาพทั้ง 3 ภาพตามแบบ EFR ผู้วิจัยก็สามารถทำได้โดยการออกแบบแบบสอบถามที่จะช่วยให้ได้อนาคตภาพทั้ง 3 ภาพ อย่างเป็นระบบได้

3. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ของ EDFR มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับทำเดลฟาย

4. สร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญและยากที่สุดของการวิจัยด้วยเทคนิคนี้ คือ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมารวมกัน หาถ้อยคำที่ครอบคลุมข้อความทั้งหมด โดยพยายามรักษาถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด การเขียนควรเป็นภาษาที่สั้น กระชับรัด ชัดเจน

5. ทำเดลฟาย (EDFR รอบที่สอง สาม.....) การนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานเพื่อทำการจำแนกข้อมูล หาฉันทามติ (Consensus) ในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3 ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับรู้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวมโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่า

พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเองแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบใหม่ จำนวนรอบของการทำวิจัย EDFR ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายงบประมาณ เวลา และกำลังคนของการวิจัย ทั้งนี้พิจารณาจากคำตอบที่ได้ว่ามีความเป็นเอกภาพ (Homogeneity) แล้วหรือยัง หรือมีฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษามากพอแล้วหรือยัง

6. เขียนภาพอนาคต การนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปถือตามเกณฑ์ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง กล่าวคือ ค่ามัธยฐาน (Median) ที่ 3.5 ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจาก Interquartile Range (Q3-Q1) ไม่เกิน 1.5 การเขียนภาพอนาคตไม่เขียนเป็นวิชาการมากไป คือ คนทั่วไปอ่านแล้ว เข้าใจได้ง่าย¹⁰³

วิโรจน์ สารรัตนะ ได้กล่าวว่า การใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดและติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ในการทำ EDFR รอบที่ 1 และเพื่อตอบแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคเดลฟายในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3

2. EDFR รอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าความเป็นไปได้และควรจะเป็นภายใต้ภาพอนาคตของโลกและประเทศไทย และระบบราชการไทยในอีก 10 ปีข้างหน้าในด้านที่เป็นไปได้มากที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ ในทุกประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นเพื่อนำประเด็นเหล่านั้นไปใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟายในการทำ EDFR รอบที่ 2

4. EDFR รอบที่ 2 ใช้เทคนิคเดลฟายโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ (กลุ่มเดิม) พิจารณาประเมินค่าโอกาสความเป็นไปได้และควรจะเป็นของประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

5. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบด้วยวิธีการเชิงสถิติเพื่อแสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าร้อยละ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จัดทำเป็นแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญสำหรับการทำ EDFR รอบที่ 3

6. EDFR รอบที่ 3 ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (กลุ่มเดิม) โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical feedbacks) ที่เป็นของกลุ่มรวมและคำตอบ

¹⁰³ จุมพล พลุภัทรชีวิน, การวิจัยอนาคตด้วย EDFR (ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), 19.

ของตนเองเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทราบความเหมือนหรือความแตกต่างในแต่ละคำตอบภายในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้ง

7. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบด้วยวิธีการเชิงสถิติเพื่อ แสดงตำแหน่งของค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าร้อยละอีกครั้ง¹⁰⁴

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทำวิจัยเชิงอนาคต EDFR เริ่มต้นด้วยการกำหนดและเตรียมผู้เชี่ยวชาญเพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิจัยในรอบที่ 1 แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถามนำไปเก็บข้อมูลวิจัยในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 และนำมาข้อมูลที่เข้ามาเขียนภาพอนาคต

การประยุกต์การวิจัยเชิงอนาคต EDFR

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวว่า ถึงแม้ว่า EDFR อาจจะเป็นเทคนิคการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการวิจัยอนาคตก็ตาม แต่เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รวมไปถึง Delphi และ EFR ก็สามารถนำไปใช้วิจัยในทำนองเดียวกับการวิจัยรูปแบบอื่น ๆ ที่มีอยู่ได้ เช่น การวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นสำรวจปัญหาวิจัย เพื่อหารูปแบบ เพื่อกำหนดนโยบาย เพื่อกำหนดมาตรฐาน เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา และเพื่อการตัดสินใจ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันได้มีการนำเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ ไปใช้ในวงการและองค์กรต่าง ๆ มากมาย ทั้งเพื่อการวางแผนในอนาคตวิเคราะห์และแก้ปัญหาในปัจจุบัน ตลอดจนการวิเคราะห์อดีต เพราะเทคนิคการวิจัยอนาคตโดยเฉพาะ Delphi และ EDFR นั้นช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือมากขึ้น¹⁰⁵

ประโยชน์ของการวิจัยเชิงอนาคต

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวถึงการศึกษาและการวิจัยอนาคตมีประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. การศึกษาและการวิจัยอนาคตช่วยให้ได้ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคตที่สามารถจะนำมาใช้ในกระบวนการการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการวางแผน เพราะการศึกษาและการวิจัยอนาคตมักจะทำให้หรือนำไปสู่สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ให้กรอบสำหรับการตัดสินใจหลายรูปแบบ
- 1.2 ป่งชี้ถึงอันตรายและโอกาสต่าง ๆ

¹⁰⁴ วิโรจน์ สารรัตน์, ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR (กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2557), 3.

¹⁰⁵ จุมพล พูลภัทรชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

- 1.3 แนะนำวิธีแก้ปัญหาแบบต่าง ๆ
- 1.4 ช่วยประเมินนโยบายและการปฏิบัติต่าง ๆ
- 1.5 ช่วยให้เห็น และเข้าใจปัจจุบันและอดีตดีขึ้น
- 1.6 ช่วยเพิ่มทางเลือก
- 1.7 กำหนดจุดหมายและแสวงหาวิธีที่จะบรรลุจุดหมาย
2. ช่วยเตรียมมนุษย์ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - 2.1 ให้ประสบการณ์ล่วงหน้า (Pre-experience) แก่มนุษย์ว่าอนาคตอาจจะเป็นอย่างไรเพื่อจะได้เตรียมพร้อมว่าควรจะทำตัวอย่างไร จะได้ไม่เกิดหรือลดอาการ Future Shock
 - 2.2 ให้การรับรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตบนโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและสับสน การรับรู้หรือมโนทัศน์ดังกล่าว
 - 2.3 กระตุ้นให้มนุษย์ทำการศึกษาอนาคตอย่างมี “สติ”
3. ช่วยให้เห็นถึงความสำคัญของระบบต่าง ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน
4. ช่วยชี้แนะและเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และความคิด
5. ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะไม่ติดอยู่กับปัญหาในอดีตและปัจจุบัน
6. ช่วยกระตุ้นให้มนุษย์เฝ้าหาความรู้โดยการเป็นผู้สร้างความรู้มากกว่าเรียนสิ่งที่ผู้อื่นบอก
7. ให้แนวคิดในการพัฒนาปรัชญาชีวิตที่ผสมกลมกลืนกับแนวโน้มในอนาคต
8. อื่น ๆ เช่น ให้ความสนุก เพลิดเพลิน ให้ความท้าทาย¹⁰⁶

¹⁰⁶ จุมพล พูนภักตร์ชีวิน, “การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)” (เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร, 2559).

ข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งการศึกษาในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นรากฐานทางการศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ทักษะข้างต้นถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะใช้ในการเรียนรู้ต่อไปในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งยังช่วยทำให้นักเรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาในระดับประถมศึกษาได้มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น

ความหมายของโรงเรียนประถมศึกษา

ราชบัณฑิตยสภา ได้ให้ความหมายของโรงเรียนว่า หมายถึง สถานศึกษา¹⁰⁷

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายของโรงเรียน ไว้ดังนี้

โรงเรียน หมายถึง สถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน¹⁰⁸

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงโรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นหลัก แต่อาจมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา หรือจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา)¹⁰⁹

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งถือเป็นกฎหมายด้านการศึกษาได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนชาว

¹⁰⁷ ราชบัณฑิตยสภา, พจนานุกรม, เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/โรงเรียน>.

¹⁰⁸ กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คำนิยาม, เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก <http://www.bopp-obec.info/home/wp-content/uploads/2012/03/definition.pdf>.

¹⁰⁹ เรื่องเดียวกัน.

ไทย ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้เป็นคนไทยในอนาคตจะต้องมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานประจำภูมิภาคทั่วประเทศ 245 เขต เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยแบ่งเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต มีภารกิจในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนในสังกัด ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษา มีการจัดแบ่งขนาดโรงเรียนประถมศึกษาตามจำนวนนักเรียน เป็น 4 ขนาด ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา
2. โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1680 คนขึ้นไป

ข้อมูลจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566¹¹⁰ โดยจัดแบ่งขนาดตามจำนวนนักเรียน ออกเป็น 4 ขนาด มีจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวน	14,827	โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวน	11,117	โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวน	633	โรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวน	159	โรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา รวมจำนวน 26,736 โรงเรียน

¹¹⁰ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, รายชื่อโรงเรียนสังกัด สพฐ. ปี 2566/1 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566, เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก http://www.bopp.go.th/?page_id=878.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เบญจภรณ์ รัญธนะนา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ความเป็นครูมืออาชีพ 3) หลักสูตรสถานศึกษา 4) การนิเทศภายใน และ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน แนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ ขอบข่ายงานวิชาการ ครูต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรหลอมรวมหลักสูตร ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการกับบริบทของชุมชน จัดการนิเทศภายในหลากหลายรูปแบบ และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับ ทฤษฎี และกรอบแนวคิดการวิจัย¹¹¹

เพ็ญประภา ศรีมะโรง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็กมี 10 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ด้านการมี ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา ด้านการจัดหาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและ สารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการ พัฒนาบุคลากรด้านงานวิชาการ ด้านการสร้าง สัมพันธภาพในการทำงาน และด้านการติดตามการวัดผล ประเมินผล โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้

¹¹¹ เบญจภรณ์ รัญธนะนา, “องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม,” วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ 9, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560), 40-52.

สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้¹¹²

สมศรี เณรจาทิ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีจำนวน 5 องค์ประกอบ และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.6680 - 0.952 เรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบรวม คือ การวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีจำนวน 59 ตัวแปร การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน มีจำนวน 6 ตัวแปร การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มีจำนวน 5 ตัวแปร การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีจำนวน 5 ตัวแปร การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและ งบประมาณ มีจำนวน 5 ตัวแปร 2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งรูปแบบที่มีความเหมาะสมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน, การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน, การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ, การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและ งบประมาณ 3. การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์¹¹³

สุทธิวัฒน์ มากมี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วม

¹¹² เพ็ญประภา ศรีมะโรง, “การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็ก,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 13, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 141-150.

¹¹³ สมศรี เณรจาทิ, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21,” **วารสารบริหารการศึกษา มศว** 14, 27 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560), 10-20.

ในการจัดการศึกษา การผลิตและพัฒนาครูสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียน มีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีตัวชี้วัดผลงาน ทุกองค์กรมีส่วนร่วมในการลงทุนเพื่อการศึกษา มีบุคลากรด้านบัญชีและพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารงาน บุคคล โรงเรียนมีอำนาจในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง พิจารณาความสามารถในการสอน การใช้ ภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีและการทำงานทีม และยืดหยุ่นในการใช้ใบประกอบวิชาชีพครู ด้าน การบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการ บริหารโรงเรียน รับนักเรียนในเขตพื้นที่ก่อน และมีส่วนร่วมทุกองค์กรในการจัดการศึกษา ปลูกฝัง นักเรียนให้มีจิตสาธารณะและใกล้ชิดกับชุมชน ด้านรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหาร เลือกรูปแบบการบริหารที่หลากหลายตามบริบทและสถานการณ์ และมีระบบกำกับติดตามให้เกิด คุณภาพบริหารโดยใช้เทคโนโลยีและยึดหลักธรรมาภิบาล¹¹⁴

อุมาภรณ์ คำจันทน์ และสิริศักดิ์ อัจฉวิชัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่สำคัญคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้ แก่ครูผู้สอนด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อพัฒนารูปแบบให้เป็นที่ไปในแนวทางเดียวกัน สร้างเครื่องมือ เพื่อความหลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยเพื่อจะได้ข้อมูลที่ เป็นจริง ผู้บริหารจัดอบรมให้ครูผู้สอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

¹¹⁴ สุทธิวัฒน์ มากมี, “อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 9, 1 (กรกฎาคม – กันยายน 2561), 212-224.

เน้นการนำปัญหาที่เกิดจากสภาพจริงมาแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำและพัฒนาสื่อให้มีความหลากหลาย ทันสมัย มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารต้องศึกษาหลักวิธีการ และสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ควรจัดอบรม เพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจในส่วนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา¹¹⁵

ญาดา วิวัฒนาทร ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า ประกอบด้วย 5 ประการ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย คือ หลักการจุดหมายเป้าหมาย การประเมินผลการเรียนรู้ การเทียบโอนเทียบระดับ และภาคีเครือข่าย องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบย่อย คือ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและหลากหลายกิจกรรมพัฒนาทักษะ องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษา มีองค์ประกอบย่อย คือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาครู/ผู้สอน มีองค์ประกอบย่อย คือ สมรรถนะของผู้สอน การพัฒนาผู้สอนและการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน และองค์ประกอบที่ 5 การประกันคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบย่อย คือ ด้านผู้เรียนด้าน ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านบริหารจัดการ 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านหลักสูตร องค์ประกอบด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษา องค์ประกอบด้านการพัฒนาครู/ผู้สอน และองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของ

¹¹⁵ อุมารณ์ คำจันทร์ และสิริศักดิ์ อาจวิชัย, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1,” *ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล* 5, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 58-69.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในระดับมาก¹¹⁶

ธัญฉิชา ชันตี และถวิล ลดาวัลย์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม 2) สร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ 3) พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมและพัฒนาร่างแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 5) สร้างภาคีเครือข่ายและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ 7) ส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา¹¹⁷

ศิวพร ละหารเพชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สำเร็จ ข้อเสนอแนะแนวทางด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน คือ ส่งเสริมให้การประชุมเพื่อรับทราบแนวทางข้อเสนอแนะวางแผนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้มีการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและจัดหาตัวอย่างเครื่องมือ วัดผลแหล่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องการบริบทและตัวชี้วัดในการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดทำเครื่องมือ

¹¹⁶ ญาดา วิวัฒนาทร, “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย,” **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์** 2, 5 (กันยายน - ตุลาคม 2562), 234-244.

¹¹⁷ ธัญฉิชา ชันตี และถวิล ลดาวัลย์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” **วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ** 7, 25 (ตุลาคม – ธันวาคม 2562), 255-2562.

วัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น คลังข้อสอบ จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้มีกำกับติดตามการใช้เครื่องมือการวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนาให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่ และการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม¹¹⁸

พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพง บุญมา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานจัดการของเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน พบว่า มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการหลักสูตร ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรศึกษาโครงสร้างหลักสูตร เพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน 3) ด้านการวัดผลประเมินผล ควรส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลในระบบฐานข้อมูลเพื่อง่ายต่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล 4) ด้านการนิเทศการศึกษา ควรศึกษาเอกสารข้อมูลการนิเทศภายใน และจัดให้มีการเผยแพร่เอกสารการนิเทศเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรวางแผนและกำหนดแนวทางการทำวิจัยของสถานศึกษา และกำหนดการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู 6) ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรใช้สื่อนวัตกรรมให้ตรงจุดประสงค์และเนื้อหา และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

¹¹⁸ ศิวพร ละครเพชร, “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2562), บทคัดย่อ.

สถานศึกษา ควรดำเนินงานตามปฏิทินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตรวจสอบ ประเมินผลระบบประกันคุณภาพและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง¹¹⁹

สุวิลา จงพิรเดชาพันธ์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านหลักสูตร ควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทสภาวะปัจจุบัน มีความทันสมัย เป็นรูปแบบออนไลน์ 2) ด้านฮาร์ดแวร์/ซอฟต์แวร์ มีการจัดสรรงบประมาณให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและ จำนวนเพียงพอ มีระบบอินเทอร์เน็ต สัญญาณความเร็วสูงที่ได้มาตรฐาน 3) ด้านประสิทธิผลและ ประกันคุณภาพ ควรเป็นระบบออนไลน์ สามารถบริหารจัดการคุณภาพ ตรวจสอบ ประเมินผลได้ อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 4) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครู ผลิตสื่อใช้ในการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาบทเรียน ด้วยตนเองผ่านทางอุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด 5) ด้านการบริหารจัดการ มีศูนย์กลางบริการข้อมูลทาง การศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง รวดเร็ว รวมทั้งอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะ กระบวนการทางเทคโนโลยี¹²⁰

อรชร วรรณสอน ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน 85 ตัวแปร คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับ นโยบายตั้งแต่การวางแผนการจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษา ตลอดจนการผลักดันให้มีการ บริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงความก้าวหน้าของเด็กสู่ความก้าวหน้าของครู 2) ด้านการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์ ความต้องการของแต่ละท้องถิ่น 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้มีความทันสมัยใช้ ระบบมัลติมีเดียที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ ท้องถิ่นสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยหลากหลาย 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการผลิตสื่อที่ทันสมัยได้มาตรฐานสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ และสร้าง

¹¹⁹ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพง บุญมา, “ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร,” **วารสารบริหารการศึกษา มศว.** 17, 33 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563), 161-162.

¹²⁰ สุวิลา จงพิรเดชาพันธ์, “อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า,” **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** 48, 1 (มกราคม - มีนาคม 2563), 353-369.

ความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองช่วยควบคุมดูแลการใช้ตั้งแต่แรกเกิด 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยของนักวิชาการทุกภาคส่วนกับผู้เชี่ยวชาญ ในบริบทของท้องถิ่น 7) ด้านการแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน เน้นการใช้ฐานข้อมูล ที่มากพอและเป็นจริงเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองสามารถออกแบบการดำเนินชีวิตได้อย่าง เหมาะสม 8) ด้านการวัดประเมินผล เน้นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนจาก แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้ทั้งในและนอกระบบ 9) ด้านการนิเทศ การศึกษาพัฒนาให้เป็นรูปแบบเครือข่าย ออนไลน์สำคัญที่สุดคือการนิเทศตนเองได้ 10) ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา เน้นการประกันจากตัวครูภายใต้ระบบวงจรคุณภาพ 11) ด้านการประสานเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และ 12) ด้านผลลัพธ์ที่ พึงประสงค์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะรอบด้านเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21¹²¹

ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง ได้ทำการศึกษาวจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 ปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนา คุณภาพการศึกษา ปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวทางการ บริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ ความรู้ครูและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ด้านการ พัฒนากระบวนการ เรียนรู้ ครูจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในกลุ่มโรงเรียน ทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่ หลากหลาย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัย ในชั้นเรียนและจัดเวทีให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผลิตเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบท มีความทันสมัยด้านการนิเทศภายใน จัดประชุม วางแผนจัดทำแผนการนิเทศการศึกษาโดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมนิเทศแบบกัลยาณมิตร ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพ

¹²¹ อรชร วรรณสอน, “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อ รองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563), ง.

ภายในให้ครูและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ¹²²

จิตประสงค ทัศนะนันต์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ 2) จุดมุ่งหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ 3) กลไกการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การประเมินผล ได้แก่ การประเมินประสิทธิผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ความพึงพอใจและความสมัครใจเขามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา¹²³

หวานใจ เวียงยั้ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าดัชนีของความจำเป็นโดยรวม เท่ากับ 0.336 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ของเครือข่าย ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย ด้านการประสานหน่วยงานและองค์กรเครือข่าย ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสื่อสาร ด้านการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย และด้านการตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ตามลำดับ 2. กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

¹²² ศุภวรรณ สุธัมมา ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2,” **วารสารวิจัยวิชาการ** 4, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2564), 153 – 154.

¹²³ จิตประสงค ทัศนะนันต์, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล,” **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** 9, 3 (พฤษภาคม 2564), 1202-1210.

พื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 7 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 2) กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายของเครือข่าย 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของ เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 4) สร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย 5) พัฒนาประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย 6) ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสื่อสารของเครือข่าย และ 7) เสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงาน/องค์กรภายนอกเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ 3. กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 4. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด¹²⁴

ชะเอม มีเชาว์ และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาโมเดลตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) พบ 3 องค์ประกอบ หลัก 12 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และการประเมินหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวัดผล ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) พบว่า ความเหมาะสมพอดีของโมเดล สามารถอธิบาย

¹²⁴ หวานใจ เวียงยั้ง, “กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ,2564), บทคัดย่อ.

คุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ได้ทุกค่า และเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3. เกณฑ์ปกติในการประเมินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน พบว่า คะแนนการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) โดยรวม ประกอบด้วย 83 ตัวบ่งชี้ คะแนนเต็ม 415 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย (X) เท่ากับ 362.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 39.25 ค่าต่ำสุด (Min) เท่ากับ 203 ค่าสูงสุด (Max) เท่ากับ 415 ค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ - 0.75 และค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 0.56 4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 4.1 ควรนำบริบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4.2 การนิเทศการศึกษา การนิเทศภายใน หรือที่ทีมงานการนิเทศการศึกษาเป็นหัวใจ เรื่องแรงบันดาลใจ ครูและผู้บริหารทางวิชาการ ครูจำเป็นต้องใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ อิงมาตรฐานและตัวชี้วัด การใช้หลักสูตรที่เป็น Active Learning ที่จะส่งผลต่อผู้เรียน ผู้บริหารทางวิชาการต้องเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ แล้วส่งต่อห้องเรียนคุณภาพ 4.3 ต้องนำกระบวนการวงจรควบคุมคุณภาพ (Deming Cycle) มาใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาสำคัญที่สุดเพราะคือแผนการทำงานตามแผน สื่อและนวัตกรรมเป็นตัวเสริม เพื่อให้กระบวนการศึกษามุ่งสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 4.4 ผู้บริหารต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อจะขับเคลื่อนงานวิชาการในโรงเรียนให้มีความทันสมัยไม่ล่าหลังการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก คุณสมบัติของผู้บริหารยุคใหม่ควรมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยจะทำให้กระชับ ฉับไวตลอดเวลา 4.5 นำกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ เสียมาวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาาร่วมกันจะทำให้กระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประสบผลสำเร็จต้องใช้เวลา จะสามารถนำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่ประสบผลสำเร็จ¹²⁵

อาคม ยุพานิชย์ และสุรางคณา มัณยานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

¹²⁵ ชะเอม มีเชาว์, ประยูร อิ่มสวัสดิ์ และภักดิ์ภูษิต จันทนวรรณท์ สมพงษ์ธรรม. “การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 –2572) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2022),17-31.

คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหลักสูตรส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนไม่ได้ ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยยึดหนังสือและ โรงเรียนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ตามลำดับ 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น และจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ ตามลำดับ¹²⁶

งานวิจัยต่างประเทศ

อดัม(Adam) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) การกระจายอำนาจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือ การมีนโยบายทาง การศึกษาที่ชัดเจน การสร้างแบบทดสอบและการทดสอบระดับชาติ การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน จากภาคเอกชน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการมีชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามลำดับ¹²⁷

ชาว (Zhao) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีเลิศของงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติที่ดีเลิศที่สุดของการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีครูและบุคลากรที่มีความ

¹²⁶ อาคม ยุพานิชย์ และสุรางคนา มัณยานนท์, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1,” **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 2,1 (มกราคม - เมษายน 2565), 137-150.

¹²⁷ Paul Adams, “Considering Best Practice: The Social Construction of Teacher Activity and Pupil Learning as Performance,” **Cambridge journal of Education** 38, 3 (September 2008), 375-382.

รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน การมีนโยบายจากส่วนกลางที่ชัดเจน ผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และสังคมให้การยอมรับในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ¹²⁸

ซานเตียโก วาร์กัส (Santiago Vargas) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการ เรียนรู้ กับผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารงาน วิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย 2) ปัญหาของการทำงานร่วมกันก็คือการขาดความร่วมมือและประสานงานกันในการตัดสินใจหรือการ วางนโยบาย ต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนานักเรียน 3) การปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกัน ปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน¹²⁹

รอฟซกี ซาเวดรา และแอนนา (Rosefsky Saavedra, Anna) ได้ศึกษาทักษะการเรียนรู้แห่ง ศตวรรษที่ 21 ทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูผู้สอนต้อง ตั้งหัวข้อที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญที่สะท้อนถึงตัวผู้เรียนและครู 2) การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ ทุกสาขาทั้งวิชาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ สังคม คณิตศาสตร์ และศิลปะ 3) พัฒนาทักษะความคิด ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะการคิดขั้นต่ำและขั้นสูงไปพร้อมๆ กัน 4) ส่งเสริม การเรียนรู้ การถ่ายโอนความรู้ 5) สอนวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างไม่มีข้อจำกัด 6) การสร้าง ทางเลือกที่สามารถอธิบายสิ่งที่มีความเข้าใจผิด 7) การทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 8) การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ 9) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์¹³⁰

สันยาวาตี (Sandyawati) ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน ระบบบริหาร การศึกษามีหน้าที่กำหนดรูปแบบ โครงสร้างและเนื้อหาของการวางแผนหลักสูตรของโรงเรียน การบริหารจัดการ การวางแผนองค์กร และระบบการประสานงานที่เหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพผลตามวิสัยทัศน์ของการศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการ

¹²⁸ Yong Zhao, “Comment on the common core Standards Initiative,” *AASA Journal of Scholarship* 6, 3 (May 2009): 46-54.

¹²⁹ Mayra E. Santiago Vargas, “The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate education” (Ph.D. Dissertation, Walden University, 2010), 45.

¹³⁰ Saavedra A. Rosefsky and Opfer V. Darleen, “Teaching and learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Science,” Asia Society Partnership for Global Learning: RAND corporation (2012): 213-212.

บริหารการศึกษาแบบระบบธรรมาภิบาลที่บูรณาการทรัพยากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพหรือบรรลุเป้าหมายทางการศึกษานั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ การดำเนินการนิเทศวิชาการไม่ได้บูรณาการกับระบบการบริหารสถานศึกษาได้จาก การจัดตารางเรียน ดำเนินการทุกภาคการศึกษาออกข้อกำหนดของงานนิเทศที่ครูควรได้รับการนิเทศอย่างน้อยสองครั้งในหนึ่งภาคเรียน อีกทั้งครูยังประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือในการนิเทศ นี่แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการกำกับดูแลมีลำดับต่อเนื่อง¹³¹

¹³¹ Novi Sri Sandyawati, “INTEGRATION OF SCHOOL ADMINISTRATION SYSTEM AND ACADEMIC SUPERVISION AS AN EFFORTS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION,” *International Journal of Multidisciplinary Research and Literature*, 1,1 (2022). 71–85.

สรุป

จากที่ได้กล่าวมา พบว่า การบริการงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในปัจจุบันโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และด้านต่างๆ ส่งผลโดยตรงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในปัจจุบันและอนาคต การบริการงานวิชาการจึงต้องมีการปรับปรุงและพัฒนางานในขอบข่ายให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญและเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน การบริการงานวิชาการในสถานศึกษาตามขอบข่าย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการพัฒนา การบริการงานวิชาการโดยการศึกษาแนวใหม่และทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เสริมสร้างความรู้ สมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ พัฒนา กระบวนการคิดขั้นสูง และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ โดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาบูรณาการจัดการเรียนรู้รวมทั้ง การวัดผล ประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการบริการงานวิชาการระหว่าง สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จัดทำโครงการวิจัย พร้อมทั้งนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และดำเนินการขออนุมัติโครงการวิจัยต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าเป็นอย่างไร โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยกำหนดเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูล จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รอบที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1. การกำหนดจำนวนและคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยเตรียมผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัย จำนวน 21 คน แบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 3 คน ดังนี้

1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	จำนวน 1 คน
2) นักวิชาการทางการศึกษา	จำนวน 2 คน

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

- 1) มีความรอบรู้ด้านการศึกษา
- 2) มีประสบการณ์ด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก

6 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน

1) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	จำนวน 1 คน
2) ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 1 คน
3) ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	จำนวน 1 คน
4) รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	จำนวน 1 คน
5) ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	จำนวน 1 คน
6) ศึกษาธิการภาค	จำนวน 1 คน

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

- 1) มีความรอบรู้ด้านการศึกษา
- 2) มีประสบการณ์ด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 3) ปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษาระดับนโยบาย

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับจังหวัด จำนวน 6 คน ดังนี้

1) ศึกษาธิการจังหวัด	จำนวน 2 คน
2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	จำนวน 2 คน
3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	จำนวน 1 คน
4) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล	จำนวน 1 คน

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ

- 1) มีความรอบรู้ด้านการศึกษา
- 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับสถานศึกษา จำนวน 6 คน ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน
- 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ

- 1) มีความรอบรู้ด้านการศึกษา
- 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2. เลือกผู้เชี่ยวชาญ

2.1 ผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการเลือกผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ทั้ง 4 กลุ่มที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้น

2.2 ผู้วิจัยเสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

2.3 ผู้วิจัยประสานงานผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยการส่งหนังสือราชการและการติดต่อด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

3.1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ (Document Study) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า แล้วนำข้อสรุปจากการศึกษาวิเคราะห์มาจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) กำหนดให้เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยรอบที่ 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview)

3.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

รอบที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จัดแบ่งกลุ่มเนื้อหาจากการสัมภาษณ์โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ที่จัดทำขึ้นจากข้อมูลการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ทางไปรษณีย์หรือ E-mail ถึงผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อยืนยันคำตอบการศึกษาวิจัย

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของข้อคำถามแต่ละข้อ ตรวจสอบความสอดคล้องกันในแต่ละข้อคำถามซึ่งเป็นการหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีค่ามัธยฐานมีค่า 3.5 ขึ้นไปและค่าความสอดคล้องของคำตอบซึ่งพิจารณาจากค่าพิสัยควอไทล์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาสรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าได้โดยไม่ต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 แต่ในกรณีค่ามัธยฐานมีค่าต่ำกว่า 3.5 และค่าพิสัยควอไทล์มากกว่า 1.5 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 เพื่อยืนยันคำตอบ

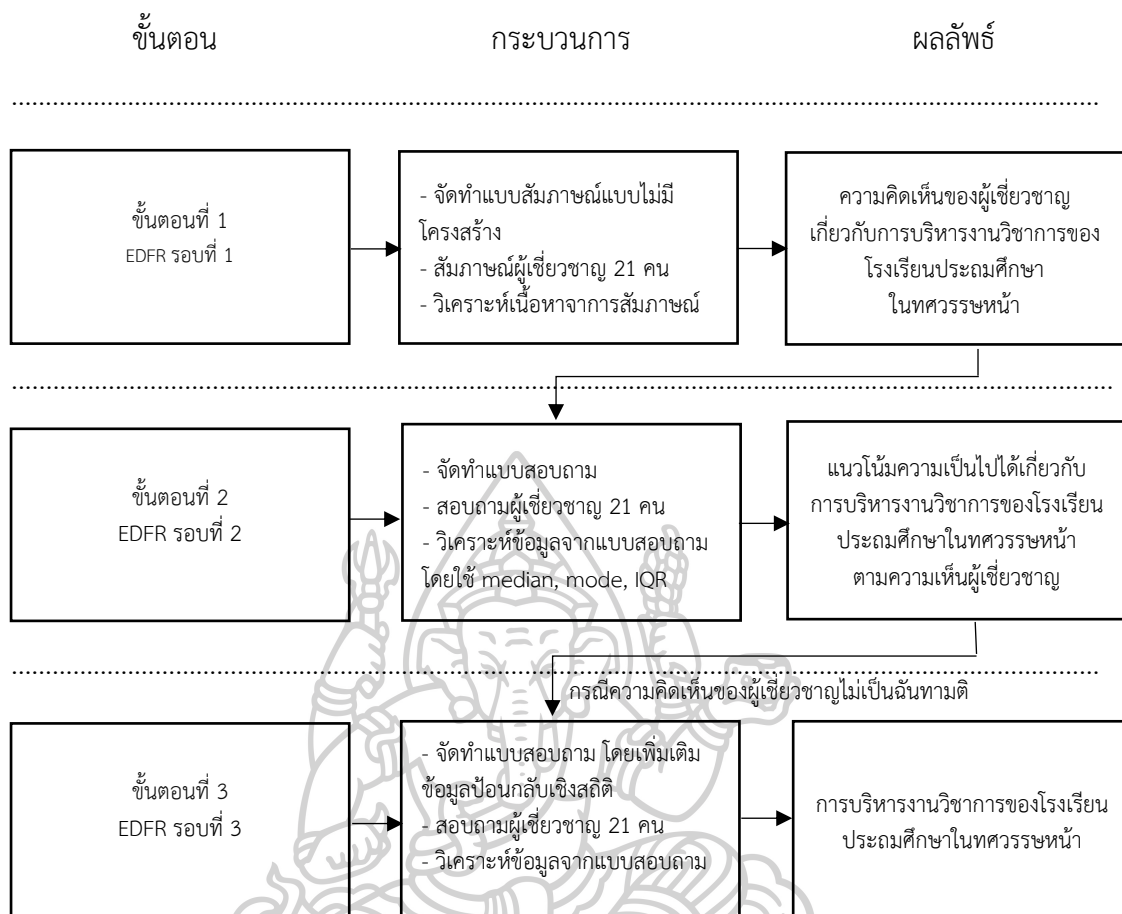
รอบที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

ในกรณีความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่เป็นฉันทามติ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในรอบที่ 3 เพื่อยืนยันคำตอบของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ในรอบที่ 2 มาจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 โดยมีข้อกระทงคำถามตามเดิมเพิ่มเติมข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistic Feedback) ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range)

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ทางไปรษณีย์หรือ E-mail ถึงผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อยืนยันความเห็นเดิมของตนเองหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์และสรุปผล

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR(Ethnographic Delphi Futures Research) โดยศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาสถานการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One – Shot, Non – Experimental Case Study) สามารถเขียนเป็นแผนภูมิที่ 3 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แผนแบบการวิจัย

เมื่อ S หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 3 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับจังหวัด จำนวน 6 คน
4. ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับสถานศึกษา จำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ซึ่งได้มาจากการสรุปแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้มาก
- ระดับ 3 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้น้อย
- ระดับ 1 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview)

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า แล้วนำข้อสรุปจากการศึกษามาจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) รอบที่ 2

ผู้วิจัยนำข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในรอบที่ 1 มาสร้างแบบแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2

3. แบบสอบถาม (Questionnaire) รอบที่ 3

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในรอบที่ 2 มาจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้ข้อความเดียวกับแบบสอบถามรอบที่ 2 และเพิ่มตำแหน่งคำถามพื้นฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งระบุเหตุผลส่วนท้ายของแต่ละข้อคำถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) และแบบแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตนัดหมายและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยรอบที่ 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยตนเอง ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยรอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยจัดส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) ทางไปรษณีย์หรือ E – mail ถึงผู้เชี่ยวชาญคนเดิม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันข้อมูลและเก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) กลับคืนภายใน 2 สัปดาห์ ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่ตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้ถือว่าผู้เชี่ยวชาญยืนยันข้อมูลตามเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยใช้สถิติวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) ในการวิจัยรอบที่ 1 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ด้วยการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และแปลผลตามเกณฑ์ค่าคะแนนกลาง (Mid-Point) ดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐาน 4.50 - 5.00 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50 - 4.49 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐาน 2.50 - 3.49 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50 - 2.49 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้น้อย

ค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.50 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

2.2 ค่าฐานนิยม (Mode) พิจารณาความถี่ของระดับคะแนนมากที่สุด ในกรณีระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนอยู่ติดกันถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองเป็นฐานนิยม ส่วนในกรณีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนไม่อยู่ติดกันถือเอาระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยม

ค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม สามารถคำนวณได้จากค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม ในกรณีผลต่างมีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน แต่ในกรณีผลต่างมีค่าเกิน 1 แสดงว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกัน

2.3 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) สามารถคำนวณได้จากค่าความแตกต่างของควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ($Q3 - Q1$) ในกรณีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน แต่ในกรณีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จากการคำนวณมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน

เกณฑ์การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ในรอบสุดท้ายของการศึกษาวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับมากที่สุดและระดับมาก (ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.50 ขึ้นไป) และมีความสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยควอไทล์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 มาสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

สรุป.

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR(Ethnographic Delphi Futures Research) กำหนดขั้นตอนของการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. การจัดเตรียมโครงการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและจัดทำโครงการวิจัย 2. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR(Ethnographic Delphi Futures Research) การเก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ ประกอบด้วย รอบที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รอบที่ 2 และรอบที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม 3. การรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการศึกษาวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะมาจัดทำรายงานผลการวิจัย และนำเสนอการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล EDFR รอบที่ 1 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 21 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 2 และวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยพิจารณาค่ามัธยฐานมีค่า 3.5 ขึ้นไป ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับค่าฐานนิยม (Mode) มีค่าตั้งแต่ 0.00 - 1.00 และค่าความสอดคล้องของคำตอบซึ่งพิจารณาจากค่าพิสัยควอไทล์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน จึงนำข้อมูลมาสรุปผล และเขียนภาพอนาคต การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR รอบที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 21 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) กำหนดให้เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสามารถ วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าได้ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่มีสาระสำคัญ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้อง กับความต้องการและความถนัดของนักเรียน ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา และ 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการ ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการและเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาและเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น 3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 4) กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 5) สร้างวิสัยทัศน์และกรอบความคิดที่ยึดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสร้างพลังใจและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 9) ครูมีกรอบความคิดที่ยึดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง 10) ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คืบคลานสู่ห้องเรียน 11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว 12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

“การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต มีความคิดที่ยึดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และความเหมาะสม ไม่ยึดติดกับกรอบความคิดเดิม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของนักเรียน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1)

“ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา ร่วมกันนำไปสู่การบริหารงานวิชาการร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา ร่วมทั้ง

สร้างวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกัน กำหนดเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2)

“ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือกัน ในการวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา เช่น นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์ความพร้อม ในการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่มี คุณภาพ วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นหลัก นำไปสู่การกำหนด เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่ต่อเนื่องและชัดเจน ของสถานศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4)

“ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต นำมาสู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนเป็นเอกภาพ มีความต่อเนื่องยั่งยืน และสร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8)

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรดำเนินการพัฒนาและ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ดังนี้

- 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- 2) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน เป็นต้น
- 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น
- 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม
- 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่ความแตกต่างกัน
- 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
- 7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power
- 8) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นรองรับ การเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- 9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก
- 10) ประเมินหลักสูตร สถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปในอนาคต 11) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

“การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้านั้น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น และผู้ปกครอง ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการบูรณาการข้ามวิชาหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3)

“สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แผนการศึกษา นโยบายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง มีความทันสมัย ผู้บริหารและครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสามารถนำหลักสูตรสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยการออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

“หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และเน้นการพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนแต่ละบุคคลไม่ควรบังคับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6)

“ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับโลกที่เปลี่ยนแปลง หลักสูตรเน้นเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา วัฒนธรรมไทยส่งเสริมประเพณีอันดีและสร้างคุณลักษณะพลเมืองโลกที่ดี มุ่งการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมกระบวนการคิด มีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7)

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนด้วยตนเอง 3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน 4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้ในอนาคต 5) จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวเอง 6) จัดการเรียนรู้

โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม (MQ) 7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า 9) ส่งเสริมความรู้และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น 10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็น สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม 12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาและสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ 15) ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอกและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ 16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

“ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างและธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองรับทราบ และรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไปในอนาคต” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6)

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ต่อยอดองค์ความรู้ และนำเสนอแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าภายในและภายนอกห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณลักษณะความเป็นพลโลก” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 15)

“จัดการเรียนรู้ต้องประยุกต์ใช้ระบบ AI Digital platform Application มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และใช้ระบบการสื่อสารสมัยใหม่ให้ทันเทคโนโลยีหลาย ๆ ช่องทาง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นการใช้ตำราแต่เน้นการใช้การเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติ ประยุกต์ใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันในการจัดการเรียนรู้เพื่อสามารถนำไปใช้ได้จริง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 16)

“จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ สร้างทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ต้องตอบโจทย์และความต้องการของ

นักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรม PLC ภายในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์และร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรม PLC กับสถานศึกษาอื่นเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 21)

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรส่งเสริมและพัฒนากิจการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้ 1) พัฒนาครูให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) พัฒนารูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยืดหยุ่นในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สามารถวัด การจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง 4) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์และ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง 6) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและ เครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละ วิชา 7) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง 8) พัฒนาระบบ ฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อ เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต 9) สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และสร้างความร่วมมือในการพัฒนา คุณภาพนักเรียนร่วมกัน 10) รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหาร สถานศึกษา

“การวัดผลประเมินผลต้องมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีกระบวนการคิด ที่หลากหลายโดยไม่จำเป็นต้องเป็นข้อสอบเพียงอย่างเดียว สามารถวัดผลได้จากการสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม หรือการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมกัน ในการพัฒนารูปแบบและวิธีการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 13)

“ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมกันสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินที่น่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่น มีค่าอำนาจจำแนก มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถนำไปใช้ในการวัดประเมินผล ได้ตามสภาพจริง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการสร้าง

เครื่องมือ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เมื่อวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เสร็จสิ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องดำเนินการสะท้อนผลการเรียนรู้ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 16)

“ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องดำเนินการสร้างเครื่องมือการวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้จากสภาพจริง ยืดหยุ่น ต่อเนื่อง และเป็นระบบ มีวิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายยืดหยุ่นสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนและบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 18)

“การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ควรวัดและประเมินผลเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวัดประเมินผลสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา ใช้รูปแบบและวิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ใช้ AI Application และเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการวัดและประเมินผล รวมทั้งวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 20)

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล 4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง 5) สร้างกรอบความคิด (mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ 6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น 8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ 9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ 10) สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 11) สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษา

“ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ พัฒนาและใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่น รวมทั้งสะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1)

“ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม สร้างกรอบความคิดที่ดี เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา ในการดำเนินการนิเทศต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ประสบการณ์ และความน่าเชื่อถือในการนิเทศเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับการนิเทศ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11)

“ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 13)

“ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความน่าเชื่อถือในการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานการศึกษาในการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 14)

ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน 3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง 4) ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกร พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม 5) ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ 6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 8) กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยี 9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้

ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 10) จัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว 11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา 12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น 13) พัฒนาห้องเรียนในรูปแบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวก

“ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องผลิตและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมในรูปแบบหลากหลายตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม พัฒนาและประยุกต์สื่อ เทคโนโลยีให้เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาตินักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนภายในและภายนอกห้องเรียนและเปิดโลกทัศน์ พัฒนาห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้มีสื่อการสอนอยู่ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการในการป้องกันภัยจากสื่อออนไลน์ ให้นักเรียนสามารถเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1)

“การผลิตและพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลายทั้งสื่อที่เป็นเทคโนโลยีและสื่อทำมือมีคุณภาพและมาตรฐาน สอดรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ป้องกันการใช้สื่อ เทคโนโลยีของนักเรียนในทางที่ไม่เหมาะสม และป้องกันภัยที่เกิดจากการใช้สื่อในรูปแบบออนไลน์ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ในทุกรูปแบบ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6)

“การผลิตและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต้องมีคุณภาพสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการจัดทำคลังสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการใช้งาน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9)

“สนับสนุนการพัฒนาห้องเรียนที่ส่งเสริมสมรรถนะให้กับผู้เรียน เช่น สมรรถนะด้านอาชีพ ห้องเรียนคาเฟ่ เป็นต้น ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากบรรยายเสมือนจริง พัฒนาห้องเรียนให้มีความทันสมัย มีอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10)

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าควรดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการและคุณภาพโรงเรียน ดังนี้

- 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ
- 2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
- 3) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
- 4) สร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษา
- 5) สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการ

จัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 6) สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่ายในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน 7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 8) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 9) ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 10) พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน 11) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ใกล้กัน 12) ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

“ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สร้างแนวทางการทำงานร่วมกันภายในเครือข่าย มีการประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 12)

“ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการ สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับครูและโรงเรียนในการร่วมการพัฒนางานวิชาการ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 14)

“ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและการบริหารงานวิชาการ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการศึกษา และการบริหารงานวิชาการ สร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 17)

“ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายในการร่วมมือกันในการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในเครือข่ายความร่วมมือ ประสานการทำงานร่วมกันภายในเครือข่ายเพื่อช่วยกันพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 19)

สรุปตัวแปรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยสรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน จำนวน 11 ประเด็น 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ 16 จำนวน 16 ประเด็น 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ประเด็น 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่ง

เรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จำนวน 13 ประเด็น 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR รอบที่ 2 มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) EDFR รอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ

การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม - มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาและเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
4) กำหนดเป้าหมายการ ยกระดับคุณภาพการ บริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบ ความคิดที่ยืดหยุ่นในการ บริหารงานวิชาการรองรับการ เปลี่ยนแปลงในอนาคต	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการ บริหารงานวิชาการให้กับครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทาง วิชาการและเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง สร้างพลังใจ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะ สูงในการจัดการเรียนรู้ที่รองรับ การเปลี่ยนแปลงในอนาคต	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม บริบทการเปลี่ยนแปลง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) ลดความซ้ำซ้อนและลด ภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คัดครู สู่ห้องเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนา และเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 4) กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 5) สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบความคิดที่ยึดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง สร้างพลังใจและส่งเสริม

การบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 9) ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 10) ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คืบคลานสู่ห้องเรียน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 1)
 12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน

การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน เป็นต้น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการ และความถนัดของนักเรียน	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่ความแตกต่างกัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชาเน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการ และความถนัดของนักเรียน	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
8) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการ พัฒนาสมรรถนะ และทักษะใน ศตวรรษที่ 21 และทักษะที่ จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์จิตอาสา คุณลักษณะ ความเป็นพลเมืองโลก	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) ประเมินหลักสูตร สถานศึกษาและการนำ หลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปใน อนาคต	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
11) ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาใน ทศวรรษหน้า ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$) 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นหน่วยงานเอกชน เป็นต้น (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการความถนัด ความสนใจของ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 4) พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง หลักสูตรได้ตามความเหมาะสม (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 5) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ที่ความแตกต่างกัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นไปสู่ การสร้าง Soft Power (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$) 8) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะ ที่จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิต อาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 10) ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลใน การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปในอนาคต (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 11) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับ หลักสูตร สถานศึกษา และเตรียมความ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มี ส่วนร่วมในการวางแผนและ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการ จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติการ เรียนรู้และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของนักเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ ใช้ Digital Platform , AI, Application และสื่อเทคโนโลยี รองรับการเรียนรู้ในอนาคต	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้นักเรียนได้ลง มือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ ความรู้และประสบการณ์ด้วย ตัวเอง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
6) จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริม การพัฒนาความฉลาดทาง ปัญญา(IQ) ความฉลาดทาง อารมณ์(EQ) และความฉลาด ทางจริยธรรม(MQ)	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียน เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอด องค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้ง นำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) ส่งเสริมความรู้ และทักษะ พื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การ อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่น ที่จำเป็นสำหรับสามารถนำมา ป ร ั บ ป ร ะ ยุก ต์ ใช้ ใน ชี วิ ต ป ร ะ จ ำ ว ัน และ การ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต ได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ (ต่อ)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาและสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ (ต่อ)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
15) ลดการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร กิจกรรมจาก หน่วยงานภายนอก และ กิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ การเรียนรู้	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง
16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ร่วมแลกเปลี่ยน ความคิดและประสบการณ์เพื่อ พัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
 ในทศวรรษหน้า ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
 มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้
 ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
 (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการ
 วางแผนและออกแบบการจัดการเรียนด้วยตนเอง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และ
 ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 5)
 4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการ
 เรียนรู้ในอนาคต (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 5) จัดการเรียนรู้แบบ Active
 Learning โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวเอง
 (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 6) จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาด
 ทางปัญญา(IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม(MQ) (ค่าสถิติ Mdn = 5,

| Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 9) ส่งเสริมความรู้ และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาและสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) 14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) และ 16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 0) และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมาก ดังนี้ ข้อ 15) ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (ค่าสถิติ Mdn = 4, | Mdn – Mo | = 0, IQR = 1)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง (ต่อ)

การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสะท้อนผลการเรียนรู้ได้ จริง	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
5) พัฒนาเครื่องมือวัดและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ใน รูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์ และประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
6) วัดประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ด้วยรูปแบบและ เครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับธรรมชาติของ แต่ละวิชา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) วัดประเมินการจัดการเรียนรู้ ตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็น ระบบและต่อเนื่อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
8) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการ วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อ เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอด	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง (ต่อ)

การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสะท้อนผลการเรียนรู้ได้ จริง	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
9) สะท้อนผลและรายงานผล จากการวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและ สร้างความร่วมมือในการพัฒนา คุณภาพนักเรียนร่วมกัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) รายงานผลการวัดและ ประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
ในทศวรรษหน้า ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผล
การเรียนรู้ได้จริง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) พัฒนาครู
ให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลคุณภาพนักเรียน
ตามหลักสูตรสถานศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 2) พัฒนารูปแบบ
วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้อง
กับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 3) พัฒนา
เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา
สามารถวัดการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 4) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร
สถานศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล
การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์และ
ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 6) วัด
ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง

บุคคลและสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 7) วัดประเมินการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 8) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และ 9) สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมาก ดังนี้ ข้อ 10) รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn = 4, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

การนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผน การนิเทศภายในสถานศึกษาโดย การมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) พัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษาที่แตกต่างกัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3) พัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศ ภายในสถานศึกษา การ ประเมินผล และการวิเคราะห์ ข้อมูล	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

การนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) สร้างกรอบความคิด(mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

การนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
11) สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 5) สร้างกรอบความคิด(mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$) 10) สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 11) สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมาก ดังนี้ ข้อ7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศิกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น (ค่าสถิติ $Mdn = 4, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1) สนับสนุนงบประมาณในการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อ ออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติ ของนักเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน สอดรับกับการ เปลี่ยนแปลงในอนาคตและ สามารถนำไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ได้จริง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
4) ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็น นวัตกรรม พัฒนานวัตกรรมในการ เรียนรู้ของนักเรียนได้อย่าง เหมาะสม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วม ในการออกแบบ พัฒนา และผลิต สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเอง สนใจ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (ต่อ)

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7) ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือใน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
8) กำหนดมาตรการและ แนวทางในการป้องกันภัยจาก สื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริม ให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อ และเทคโนโลยี	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน ห้องเรียน และภายนอก ห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) จัดทำแนวทางหรือแผนการ จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (ต่อ)

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน รูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริง ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิด ประสบการณ์ ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่าง ยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง
13) พัฒนาห้องเรียนในรูแบบ Smart Classroom มีสื่อ เทคโนโลยีอำนวยความสะดวก และพร้อมในการจัดการเรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
 ในทศวรรษหน้า ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่
 ทุกเวลา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) สนับสนุน
 งบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ
 (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
 เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับ
 ธรรมชาติของนักเรียน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนา
 สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและ
 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 4) ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกร พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
 (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 5) ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ

พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 7) ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 8) กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยี (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 10) จัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) 11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และ 13) พัฒนาห้องเรียนในรูปแบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกและพร้อมในการจัดการเรียนรู้ (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมาก ดังนี้ ข้อ 12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น (ค่าสถิติ $Mdn = 4, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ

การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมการบริหาร งานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมการบริหาร งานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
3) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การบริหารวิชาการระหว่าง หน่วยงานการศึกษา หน่วยงาน ภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
4) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วม แลกเปลี่ยนแนวทางการ บริหารงานวิชาการระหว่าง สถานศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
5) สร้างความตระหนักและ ความรับผิดชอบร่วมในการ พัฒนาการจัดการศึกษาและ การบริหารงานวิชาการภายใน เครือข่าย	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
6) สร้างความเข้มแข็งและ ความสัมพันธ์ที่ดีภายใน เครือข่ายใน การจัดการศึกษา และบริหารงานวิชาการอย่าง ต่อเนื่องยั่งยืน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมการบริหาร งานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้าง ความสุข และสุขภาพจิตที่ดีใน การบริหารงานวิชาการภายใน เครือข่าย	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง
8) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือ ในการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่าย	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9) ประสานความร่วมมือการ บริหารงานวิชาการภายใน เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
10) พัฒนาแนวทางการ ดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกัน ในการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
11) พัฒนาระบบเทคโนโลยี ดิจิทัลรองรับการประสานความ ร่วมมือในการสร้างเครือข่าย การบริหารงานวิชาการใน รูปแบบออนไลน์ระหว่าง หน่วยงานที่อยู่ไกลกัน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
 ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมการบริหาร งานวิชาการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Mdn)	มัธยฐาน - ฐานนิยม	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
12) ประเมินผลการพัฒนา เครือข่ายการมีส่วนร่วมการ บริหารงานวิชาการ และ ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

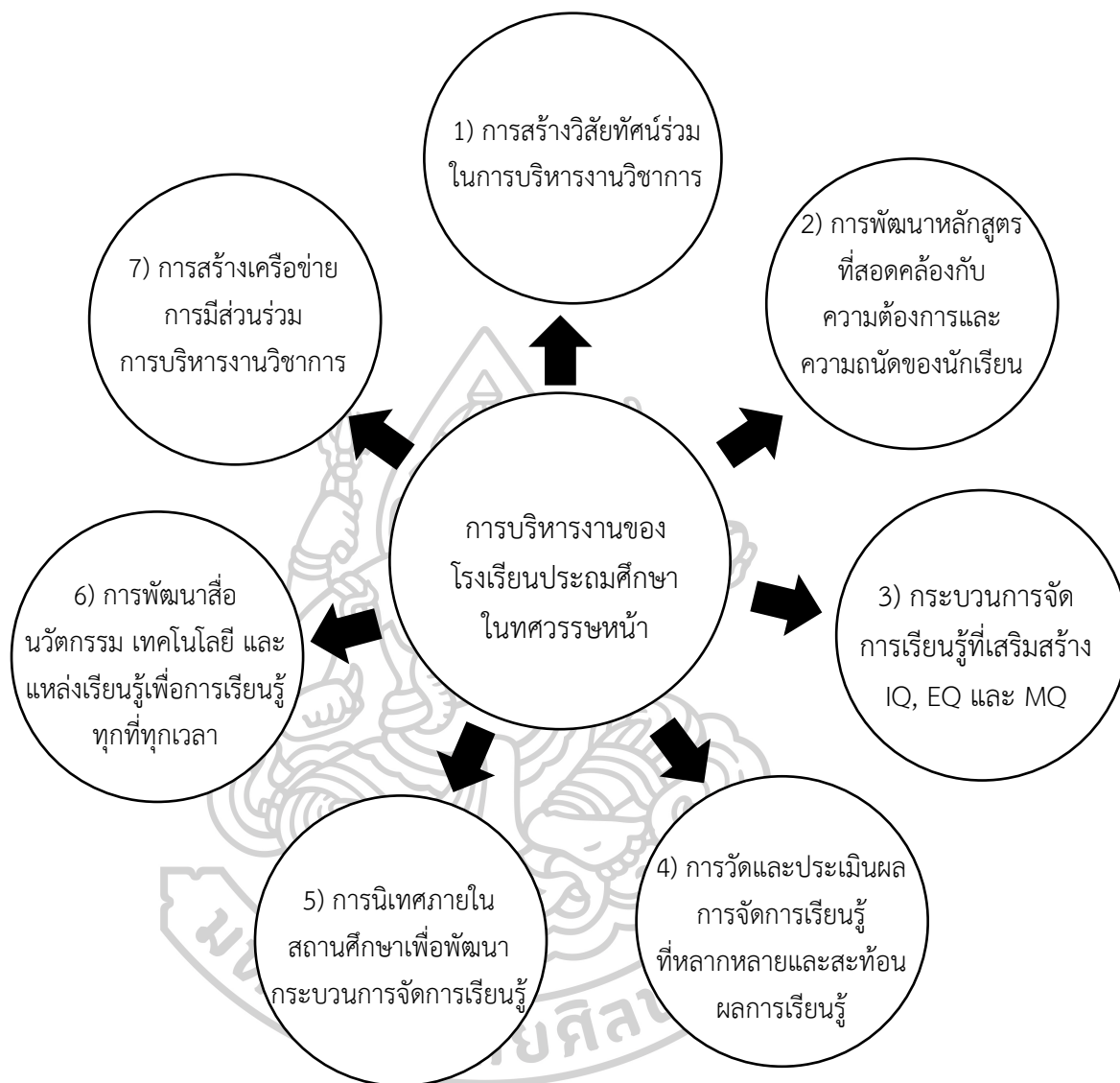
จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
 ในทศวรรษหน้า ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ
 มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการ
 บริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0)
 2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการภายในเครือข่ายอย่าง
 ชัดเจนและต่อเนื่อง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 3) สร้างเครือข่ายการมีส่วน
 ร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มี
 ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 4) สร้าง
 เครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 ระหว่างสถานศึกษา (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 5) สร้างความตระหนักและ
 ความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย
 (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 6) สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายใน
 เครือข่ายในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน (ค่าสถิติ Mdn = 5,
 | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 8) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายใน
 เครือข่าย (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 9) ประสานความร่วมมือการบริหารงาน
 วิชาการภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 10) พัฒนา
 แนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการ
 ภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน (ค่าสถิติ Mdn = 5, | Mdn - Mo | = 0, IQR = 0) 11) พัฒนาระบบ

เทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ใกล้กัน (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 0$) และ 12) ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง (ค่าสถิติ $Mdn = 5, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$) และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับมาก ดังนี้ ข้อ 7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย (ค่าสถิติ $Mdn = 4, |Mdn - Mo| = 0, IQR = 1$)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า จากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน EDFR รอบที่ 2 ผู้วิจัยสรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน จำนวน 11 ประเด็น 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ จำนวน 16 ประเด็น 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ตัวประเด็น 5) การนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 ประเด็น 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จำนวน 13 ประเด็น 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น ดังนี้

สรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า 7 ด้าน 85 ประเด็น

1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ	12 ประเด็น
2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน	11 ประเด็น
3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ, EQ และ MQ	16 ประเด็น
4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้	10 ประเด็น
5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	11 ประเด็น
6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ที่ทุกเวลา	13 ประเด็น
7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ	12 ประเด็น

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนาและเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น 3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 4) กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 5) สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง สร้างพลังใจและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 9) ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง 10) ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คือนครสู่อ่านเรียน 11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว 12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน

จำนวน 11 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นหน่วยงานเอกชน เป็นต้น 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ

ความต้องการความถนัด ความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่ความแตกต่างกัน 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน 7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power 8) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 10) ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปในอนาคต 11) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ จำนวน 16 ประเด็น ดังนี้ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน 4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้ในอนาคต 5) จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวเอง 6) จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม (MQ) 7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า 9) ส่งเสริมความรู้ และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น 10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม 12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาและสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้

15) ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ 16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ตัวประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาคู่มือให้มืองค์ความรู้เกี่ยวหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) พัฒนารูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สามารถวัดการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง 4) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง 6) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา 7) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยึดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง 8) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต 9) สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกัน 10) รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยึดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล 4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง 5) สร้างกรอบความคิด(mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ 6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น 8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ 9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญ

มีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ
 10) สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับ
 การนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 11) สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศ
 ภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

**ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่
 ทุกเวลา** จำนวน 13 ประเด็น ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี
 และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
 เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับ
 ธรรมชาติของนักเรียน 3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
 สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง 4) ส่งเสริมครู
 และนักเรียนเป็นนวัตกร พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม 5) ส่งเสริม
 นักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
 ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ 6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
 เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการวิจัยโดย
 ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 8) กำหนด
 มาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้
 สื่อและเทคโนโลยี 9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้
 ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 10) จัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใน
 ชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว 11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริม
 การเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา 12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิด
 ประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น 13) พัฒนา
 ห้องเรียนในรูปแบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกและพร้อมในการจัด
 การเรียนรู้

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น
 ดังนี้ 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ
 2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย
 อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง 3) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการระหว่างหน่วยงาน
 การศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
 4) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงาน
 วิชาการระหว่างสถานศึกษา 5) สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการจัด
 การศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 6) สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดี

ภายในเครือข่ายในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน 7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 8) จัดทำบันทึกข้อตกลง ร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 9) ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 10) พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน 11) พัฒนาระบบ เทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการ ในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ใกล้กัน 12) ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการ มีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 21 คน การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล EDFR รอบที่ 1 ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 2 และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าในครั้งนี้อยู่ที่ผู้วิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน จำนวน 11 ประเด็น 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ จำนวน 16 ประเด็น 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ประเด็น 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จำนวน 13 ประเด็น 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนา และเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น 3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 4) กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 5) สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบความคิด

ที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง สร้างพลังใจและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 9) ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง 10) ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คืบคลานสู่ห้องเรียน 11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว 12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน จำนวน 11 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นหน่วยงานเอกชน เป็นต้น 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการความถนัด ความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่ความแตกต่างกัน 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน 7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power 8) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 10) ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปในอนาคต 11) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ จำนวน 16 ประเด็น ดังนี้ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน 4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับ

การเรียนรู้ในอนาคต 5) จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวเอง 6) จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา(IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม(MQ) 7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า 9) ส่งเสริมความรู้ และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น 10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม 12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาและสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ 13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ 15) ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ 16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง จำนวน 10 ตัวประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูให้มีองค์ความรู้เกี่ยวหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) พัฒนารูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สามารถวัดการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง 4) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง 6) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา 7) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยึดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง 8) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต 9) สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกัน 10) รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล 4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง 5) สร้างกรอบความคิด(mind set) เจตคติที่ดีและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ 6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น 8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ดีให้ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ 9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ 10) สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 11) สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จำนวน 13 ประเด็น ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน 3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง 4) ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกรรม พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม 5) ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ 6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 8) กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและ

เทคโนโลยี 9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 10) จัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว 11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา 12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น 13) พัฒนาห้องเรียนในรูปแบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกและพร้อมในการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ประเด็น ดังนี้ 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ 2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง 3) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษา 5) สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 6) สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่ายในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน 7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 8) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 9) ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 10) พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน 11) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ใกล้กัน 12) ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ต้องมีการเตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสม ร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน พัฒนาการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันของนักเรียน พัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย สะดวกในการเข้าถึงเพื่อเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้งประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการให้มีความเข้มแข็ง และสร้างความร่วมมือกันในการยกระดับคุณภาพนักเรียนต่อไป ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับกับแนวคิดของ กมล ภูประเสริฐ ที่ได้กล่าวหาว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. การบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่นที่แตกต่างกัน 2. การบริหารการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผล 3. การบริหารการประเมินผลการเรียน เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดวิธีและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 4. การบริหารการนิเทศในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยการนิเทศแบบกัลยาณมิตร พร้อมทั้งสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการเป็นการดำเนินงานเกี่ยวส่งเสริมให้ครูมีความรู้และมรรยาทจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิด รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ 4 ด้าน ประกอบด้วย หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียน การสอน การวัด/ประเมินผล และการรับเข้าศึกษาต่อ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมมา ธรนิธย์ ซึ่งได้กล่าวกำหนดขอบข่ายงาน

วิชาการ ประกอบด้วย 1. การจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้โดยดำเนินการวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการเรียนรู้และวางแผนการดำเนินงานวิชาการ 2. การจัดการเรียนการสอน ดำเนินการจัดตารางสอน กำหนดผู้สอน ดำเนินการสอน จัดกิจกรรมตามหลักสูตรและจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร 3. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 4. การนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอน โดยดำเนินการติดตามการดำเนินการสอนและ 5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและยังสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการต่างประเทศ คอร์ติน่า (Cortina) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภาระงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนโดยมีขอบข่ายงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่ยาก ทำหาย และสลับซับซ้อน ตลอดจนการพัฒนาทางวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวัฒน์ มากมี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การผลิตและพัฒนาครูสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา ชันดี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม 2) สร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ 3) พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการเรียน 4) ส่งเสริมและพัฒนาร่างแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 5) สร้างภาคีเครือข่ายและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ 7) ส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชเมม มีเชาว์ และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาโมเดลตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) พบ 3 องค์ประกอบ หลัก 12 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1. การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล 2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และการประเมินหลักสูตร และ 3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ทางการศึกษา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวัดผล ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษานั้นต้องเตรียมความพร้อมโดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนา และเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นซึ่งจะมีความสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ สร้างความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างพลังใจและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้มีความเป็นมืออาชีพ สามารถจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เสริมสร้างให้ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คัดครูสู่ห้องเรียนให้ครูมีเวลาได้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างเต็มที่ ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพื่อใช้ข้อมูลการบริหารงานวิชาการเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นไป และบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใน

ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ จรูณี แก้วเอี่ยม ที่ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของกระบวนการการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรกนั้นเป็นขั้นก่อนดำเนินงาน เริ่มจากการจัดทำแผนงานวิชาการ กำหนดวิธีการทำงาน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เขียนโครงการ ตารางสอนให้ครูเข้าสอน การลงทะเลียนเรียน และการ ประชุมนิเทศนักเรียนใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวัฒน์ มากมี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การผลิตและพัฒนาครูสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียนมีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีตัวชี้วัดผลงาน ด้านการบริหารงานบุคคล พิจารณาความสามารถในการสอน การใช้ภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีและการทำงานทีม และยืดหยุ่นในการใช้ใบประกอบวิชาชีพครู ด้านการบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วรรณสอน ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบายตั้งแต่การวางแผน การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษา ตลอดจนการผลักดันให้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงความก้าวหน้าของเด็กสู่ความก้าวหน้าของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซานเตียโก วาร์กัส (Santiago – Vargas) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้กับผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย ปัญหาของการทำงานร่วมกันก็คือการขาดความร่วมมือและประสานงานกันในการตัดสินใจหรือการวางนโยบายต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนานักเรียน และการปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดัม (Adam) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การกระจายอำนาจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือ การมีนโยบายทาง การศึกษาที่ชัดเจน การสร้างแบบทดสอบและการทดสอบระดับชาติ

การได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุน จากภาคเอกชน และสอดคล้องกับมาซิเอล (Maciel) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ความสำเร็จของนักเรียนอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การสนับสนุนการเรียนการสอน การนิเทศ และการทุ่มเทในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันกับความสำเร็จของนักเรียน

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 2 การพัฒนา หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น สอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้านั้น หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับทศวรรษหน้า โดยเริ่มต้นจากการดำเนินการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับ ความต้องการความถนัด ความสนใจของนักเรียน มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง เน้นการจัดการศึกษา เชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่ความแตกต่างกัน มีความเชื่อมโยงกับ ท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและ ให้เกิดความสอดคล้องของเนื้อหา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ ในชีวิตประจำวันได้จริง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ ทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพิ่มเติม การสอดแทรก และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็น พลเมืองโลก และสิ่งที่สำคัญหลักจากการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนรู้คือการประเมิน หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไป ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของจิตินา วรรณศรี ที่ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญ สถานศึกษาต้องดำเนินการในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นขั้นตอนและสม่ำเสมอ

การพัฒนาหลักสูตรเป็นจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีการดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่น กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลและการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ผู้ประเสริฐ ที่ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ครูได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี รายภาคเรียน ตามลำดับที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจภรณ์ รัญธนะนา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม แนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ขอบข่ายงานวิชาการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ในการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษาทุกสถานศึกษาควรบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการกับบริบทของชุมชนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาดา วิวัฒนาทร ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ หลักการ จุดหมาย เป้าหมายการประเมินผลการเรียนรู้ การเทียบโอนเทียบระดับ และภาคีเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพร ละครเพชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาภรณ์ คำจันทน์ และสิริศักดิ์ อัจฉิชัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชะเอม มีเชาว์

และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และการประเมินหลักสูตร และสอดคล้องกับเกลน รอสส์ (Glenn Ross) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร และการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องทำให้หลักสูตรมีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น และเน้นความสำคัญเรื่องกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตร และเทคนิคการประเมินหลักสูตร

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ครูต้องดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความสนใจในการจัดการเรียนรู้ครูต้องพัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ครูจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่รองรับการเรียนรู้ในอนาคตและกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง มีกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวของนักเรียนเอง ครูจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาทุกด้าน ได้แก่ ความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม (MQ) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรมและต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า ครูส่งเสริมความรู้และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานความรู้ที่นักเรียนจะนำไปต่อยอดการเรียนรู้ในอนาคต จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็นส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น บูรณาการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดีภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ต้องยึดแนวความคิดศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับแนวความคิดของ จิตติมา วรรณศรี ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ คู่มือ วัสดุทัศน ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวว่า การบริหารการเรียนการสอนเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้แล้วในการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งประกอบด้วย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและนำมาสรุป ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล และปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาที่ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพง บุญมา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ด้านการจัดการเรียนการสอนครูควรศึกษาโครงสร้างหลักสูตรเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และจัดทำแผนการ

จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา ศรีมะโรง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดัม(Adam) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน บุคลากรในสถานศึกษาควรมีความรู้ความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอนและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญและการมีชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รอฟซ์กี ชาวิตรา และแอนนา (Rosefsky Saavedra, Anna) ได้ศึกษาทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูผู้สอนต้องตั้งหัวข้อที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญที่สะท้อนถึงตัวผู้เรียนและครู 2) การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกสาขาทั้งวิชาที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ สังคม คณิตศาสตร์ และศิลปะ 3) พัฒนาทักษะความคิด ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะการคิดขั้นต่ำและขั้นสูงไปพร้อม ๆ กัน 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายโอนความรู้ 5) สอนวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างไม่มีข้อจำกัด 6) การสร้างทางเลือกที่สามารถอธิบายสิ่งที่มีความเข้าใจผิด 7) การทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 8) การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ 9) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องจาก การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูและสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนว่าบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ ดังนั้นในการวัดและประเมินผลจึงควรเริ่มต้นจากการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พัฒนารูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับการเรียนรู้ ธรรมชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สามารถวัดการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง โดยครูควรพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา บูรณาการโดยใช้รูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application มาช่วยในการวิเคราะห์

และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สะดวกรวดเร็ว วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา สอดคล้องตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาต่อยอดในอนาคตเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ครูควรดำเนินการสะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกัน และรายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตินา วรรมศรี ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายของนักเรียนตรงตามสภาพจริง และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เพื่อตัดสินว่านักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ โดยการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบตรวจสอบรายการ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนควรจัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และกำหนดวิธีการ และระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน รวมถึงการควบคุม ดูแล ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ และจัดทำหลักฐานการศึกษาตามแบบที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา ชันดี ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ซึ่งหนึ่งในกลยุทธ์ที่มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ คือ การสร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแหง บุญมา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลควรส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลในระบบฐานข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุทธิมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมารณณ์ คำจันทร์ และสิริศักดิ์ อัจฉริยะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนารูปแบบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างเครื่องมือเพื่อความหลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร ละครเพชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน คือ ส่งเสริมให้การประชุมเพื่อรับทราบแนวทางข้อเสนอแนะวางแผนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและจัดหาตัวอย่างเครื่องมือวัดผลแหล่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องการบริบทและตัวชี้วัดในการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น คลังข้อสอบ จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้มีกำกับติดตามการใช้เครื่องมือการวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนาให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่ และการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพนักเรียนในทุกมิติให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต การนิเทศภายในสถานศึกษาควรดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ เป็นต้น และดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลผลจากการนิเทศอย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมี

ส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผู้รับการนิเทศและผลการนิเทศภายในสถานศึกษาได้จริง ร่วมกันสร้างกรอบความคิด (Mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน สถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นิเทศภายใน สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลายและมีความรู้ ใหม่ๆในการนิเทศ นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สื่อสารกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศในทัศนเชิงบวก สร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ นิเทศภายใน สถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ รวมทั้งสะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและ ประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต และสร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เรียนรู้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ จิตินา วรณศรี ได้กล่าวว่า การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการติดตามผล ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือ แนะนำเพื่อนครูในบทบาทหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ แนวความคิดของ กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวว่า การบริหารการนิเทศในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เกิดจากการร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยแต่ละ คนเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างให้โรงเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการยกระดับ คุณภาพงานวิชาการ โดยจัดให้มีการกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ เป็นไปในลักษณะของกัลยาณมิตร สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมมา รัตนีย์ ได้กล่าวว่า การนิเทศและ การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการติดตามการดำเนินการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน การพัฒนาครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจภรณ์ รัญธนา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประดานการนิเทศภายในต้องดำเนินการจัดการนิเทศภายใน หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญฉิชา ชันดี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ 4 ควรดำเนินการส่งเสริม และพัฒนาการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รุ่งทอง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการนิเทศ

ภายในควรจัดประชุมวางแผน จัดทำแผนการนิเทศการศึกษาโดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและมีส่วนร่วม นิเทศแบบกัลยาณมิตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันยาวัตติ (Sandyawati) พบว่า การดำเนินการ นิเทศวิชาการนั้นไม่ได้มีการบูรณาการกับระบบการบริหารสถานศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษา ครูควรได้รับการนิเทศอย่างน้อยสองครั้งในหนึ่งภาคเรียน อีกทั้งครูยังประสบปัญหาหลายประการ เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือในการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลา

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น สอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งที่จะช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลาและ ตรงตามความสนใจของตนเอง จนนำไปสู่การค้นพบตัวเองในอนาคต ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และสามารถผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน ส่งเสริมผลิตและพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง ส่งเสริมครูและนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง จนนำไปสู่การเป็นนวัตกรรม พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริม นักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ใน รูปแบบที่ตนเองสนใจ รวมทั้งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่ง เรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ร่วมกันกำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้ นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยี สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และปลอดภัย พัฒนา แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา ร่วมกันจัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และ แหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น และพัฒนาห้องเรียนในรูปแบบ Smart Classroom มีสื่อ เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกและพร้อมในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการควรดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการสอน

แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญฉิชา ชันดี ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแพงบุญมา ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรใช้สื่อนวัตกรรมให้ตรงจุดประสงค์และเนื้อหา สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการควรดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมมา ธรณิษฐ์ ได้กล่าวว่า การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผลิตเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบท มีความทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิลาษา จงพิรเดชา นนท์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูผลิตสื่อใช้ในการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเองผ่านทางอุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชะเอม มีเขาว์ และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 – 2572) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวัดผลประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น เนื่องมาจากเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจากทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาจะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาคุณให้ดียิ่งขึ้น จากการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือ

ปฏิบัติ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นเป้าหมายที่ชัดเจนในเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษา สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงาน วิชาการภายในเครือข่าย สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่ายในการจัดการศึกษา และบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดี ในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่าย ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง พัฒนา แนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการ สร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ใกล้กัน และ ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ จรูณี เก้าเอี้ยน ได้กล่าวว่า หลักการบริหาร งานวิชาการนั้นประกอบด้วย 4 ประการ หลักประการหนึ่งที่มีความสำคัญและจะส่งเสริม การบริหารงานวิชาการนั้นคือหลักการมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ อย่างสม่ำเสมอ และต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันประเมินผล ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการ ร่วมมือของบุคลากรในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการ ดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน สถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและ ชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของ สถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วรรณสอน ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า การประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่าง จริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตประสงค ทัศนะนันต์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า รูปแบบการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ

ประกอบด้วย 1) หลักการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ 2) จุดมุ่งหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ 3) กลไกการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การประเมินผล ได้แก่ การประเมินประสิทธิผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ความพึงพอใจและความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดัม (Adam) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ พบว่า การกระจายอำนาจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุดของการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หวานใจ เวียงยิ่ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มี 7 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 2) กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายของเครือข่าย 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของ เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 4) สร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย 5) พัฒนาประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย 6) ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสื่อสารของเครือข่าย และ 7) เสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงาน/องค์กรภายนอกเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้ามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายและการนำไปปฏิบัติกับหน่วยงานของตนเองตามบริบทได้ ดังต่อไปนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น นำไปสู่การสร้าง Soft Power ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรเสริมสร้างความรู้ และทักษะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าให้กับผู้บริหารสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน เช่น Active Learning, Digital Platform, AI, Application เป็นต้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการเสริมสร้างความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาเครื่องมือ เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนให้กับครู รวมทั้งนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะผ่านกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเป็นผู้ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนให้เป็นผู้พัฒนานวัตกรรมใหม่สู่การเป็นนวัตกรรม

6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนประถมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
4. ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากับตัวแปรการวิจัยอื่น เช่น การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากับอิทธิพลทางวัฒนธรรม (Soft Power) เป็นต้น
5. ควรมีการศึกษาผลกระทบเชิงนโยบาย กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ภู่งาม. การบริหารวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรสซีสเท็ม, 2555.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คำนิยาม**. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.bopp-obec.info/home/wp-content/uploads/2012/03/definition.pdf>

จารุณี แก้วเอี่ยม. **เทคนิคบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557.

จันทร์ธานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อย, 2555.

จิตประสงค์ ทมะนันต์. “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล.” **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1202-1210.

จิตติมา วรรณศรี. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557.

จุมพล พูนภัทรชีวิน. “**การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)**.” เอกสารประกอบการบรรยายงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ, 2559.

_____. **การวิจัยอนาคตด้วย EDR**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, 2554.

เชอเม มีเชาว์, ประยูร อิมสวัสดิ์ และภักดีภักดิ์ จันทวรรณท์ สมพงษ์ธรรม. “การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการบริหารงานวิชาการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2563 –2572) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออก.” **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 2022.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. **การบริหารงานวิชาการ**. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2556.

ญาดา วิวัฒนาทร. “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.” **วารสารครูศาสตร์ปริทรรศน์** 2, 5 (กันยายน - ตุลาคม 2562): 234-244.

ณิชชา เบญจพรวัฒนา. “แนวโน้มการวิจัยเชิงอนาคตในประเทศไทย.” **วารสารครูศาสตร์ปริทรรศน์** 2, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 61.

วัฒนาพร ระงับทุกข์, “สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) Thai Learners’ Key Competencies in a VUCA World.” **คຸຣຸສຸກາວິທຍາຈາຣຸຍ໌ JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT** 1, 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 205-223.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **Future Research Leaders**. กรุงเทพฯ: หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556.

_____. **ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2557.

วิมลพร สุวรรณแสนทวี และเมื่อง สุวรรณแสนทวี. “พื้นฐานการวิจัยอนาคตศึกษาแบบ EDFR.”

วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 4, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563): 101.

ธัญญา ชันดี และถวิล ลดาวัลย์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ** 7,25 (ตุลาคม – ธันวาคม 2562): 255-256.

เบญจภรณ์ รัษฎระนา. “องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม.” **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์** 9, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560): 40-52.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม, 2553.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: มินเซอริวิศซัพพลาย, 2562.

พระครูสังฆรักษ์เพชรกำแหง บุญมา. “ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร.” **วารสารบริหารการศึกษามศว.** 17, 33 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 161-162.

เพชร บุดสีทา. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://fms.kpru.ac.th/pr-all/pr-km/pr-km-2560/4908/>

เพ็ญประภา ศรีมะโรง. “การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็ก.” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 13, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 141-150.

ภารดี อนันต์นาวี. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนตรี, 2557.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.

ราชบัณฑิตยสภา. **พจนานุกรม**. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/>โรงเรียน

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2557.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. “สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) Thai Learners’ Key Competencies in a VUCA World.” **ครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT** 1, 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 205-223.
- ศศิมา สุขสว่าง. “VUCA World ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่”. เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>
- วิจารณ์ พานิชย์. **จับทิศทางการศึกษาโลก ขับเคลื่อนการศึกษาไทย**. เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.eef.or.th/article-210923-3/>
- ศวิพร ละหารเพชร. “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 2562.
- ศุภวรรณ สุธัมมา ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รุ่งทอง. “แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2.” **วารสารวิจัยวิชาการ** 4, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2564): 153 – 154
- สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์. “กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ.” **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร** 5, 1 (มกราคม-มีนาคม 2565): 149-157.
- สมศรี เณรจาทิ. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนใหม่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว.** 14, 27 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560): 10-20.
- สัมมา รัตนธัย. **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2556.
- สรารุณี กันเอี่ยม. “การบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมทหารตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น** 16, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม, 2562): 215-224.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- _____. “รายงานการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564.” 14 ธันวาคม 2564.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560.
- _____. **ข้อเสนอแนะระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตในปี 2040**. กรุงเทพฯ: อีฟเลฟเล่น สตาร์อินเตอร์เทรต, 2564.
- _____. **สภาการศึกษาเสวนา 2020 การศึกษายกกำลังสอง**. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่, 2564.
- _____. **ความเคลื่อนไหวการศึกษาไทยและการศึกษาโลก**. กรุงเทพฯ: อีฟเลฟเล่น สตาร์อินเตอร์เทรต, 2566.
- _____. **รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ National Digital Learning Platform สำหรับประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2564.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). “**ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พลิกโฉมประเทศไทยสู่ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน**.” ตุลาคม 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **รายชื่อ ร.ร. สังกัด สพฐ. ปี 2566/1 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566**. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566. เข้าถึงได้จาก http://www.bopp.go.th/?page_id=878
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. “**รายงานดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1 – 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**.” สิงหาคม 2564.
- _____. “**รายงานดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1 – 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**.” กันยายน 2565.
- _____. “**รายงานดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1 – 18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**.” กรกฎาคม 2566.
- สุทธิวัฒน์ มากมี. “**อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย**.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 9, 1 (กรกฎาคม – กันยายน 2561): 212-224.
- สุบัน มุขธระโกษา. **การวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR**. ขอนแก่น : สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2557.

- สุวัลภา จงพีรเดชาพันธ์. “อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า.” **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** 48, 1 (มกราคม - มีนาคม 2563): 353-369.
- หวนใจ เวียงยิ่ง. “กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุฎิบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2564.
- อาคม ยุพานิชย์ และสุรางคนา มัณยานนท์. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.” **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 2, 1 (มกราคม - เมษายน 2565): 137-150.
- อรชร วรรณสอน. “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการ พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาดุฎิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.
- อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักสูตรและการบริหารงานของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส, 2557.
- อุมาภรณ์ คำจันทน์ และสิริศักดิ์ อาจวิชัย. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.” **ศึกษาวารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล** 5, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 58-69.

ภาษาอังกฤษ

- Adams Paul. “Considering Best Practice : The Social Construction of Teacher Activity and Pupil Learning as Performance.” **Cambridge journal of Education** 38,3 (September 2008) : 375-382.
- Canadian Association of University Teachers. **Nature of Academic Work**. Accessed April 24, 2023. Available from <https://www.caut.ca/about-us/cautpolicy/lists/caut-policy-statements/policy-statement-on-the-nature-of-academic-work>
- Campbell Ronald F., Bridges Edwin M., and Nystrand Raphael O., **Introduction to Education Administration**. Boston: Allyn and Bacon, 1977.
- Faber Charles F. and Shearon Gilbert F. **Elementary School Administration**. New York: Holt Rhinehart and Winston, 1970).
- Francis J. “Curriculum and Instruction” **The International Encyclopedia of Higher Education**. Sanfrancisco: Jossey Bass Publishers, 1978.

- Heather Fry, Steve Ketteridge and Stephanie Marshall. **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education : Enhancing Academic Practice**. 3rd ed. New York: Taylor & Francis, 2009.
- Jame Forest and Kinser. **Higher Education in the United States : An Encyclopedia**. Oxford : ABC-CLIO, 2020.
- Maciel Rosemarie Gomez. **Do principals make a difference? An analysis of leadership behaviors of elementary principals in effective school**. Accessed April 24, 2023. available from <http://sunzi.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/3634935>
- Mayra E. Santiago Vargas. “The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate education.” Ph.D. Dissertation, Walden University, 2010.
- Miller Van. **The Public Administration of American School Systems**. New York: The Macmillan Company, 1965.
- Namprom Thum. **VUCA World**. Accessed April 24, 2023. Available from <https://reder.red/vuga-world-18-12-2019/>.
- Kimbrough Ralph B. and Nunnery Michael. **Education Administration**. 3rd ed. New York: Macmillan Publishing Company, 1998.
- Ronald Barnett. **The Ideal of Academic Administration**. Accessed April 24, 2023. Available from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.146797521993.tb00298.x/epdf>.
- Rosefsky Saavedra A. and Opfer Darleen V., “**Teaching and learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Science**”. Asia Society Partnership for Global Learning: RAND corporation, 2012.
- Sandyawati Novi Sri. “INTEGRATION OF SCHOOL ADMINISTRATION SYSTEM AND ACADEMIC SUPERVISION AS AN EFFORTS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION.” **International Journal of Multidisciplinary Research and Literature** 1, 1 (2022). 71–85.
- Smith, J. M., **Blended learning: An old friend gets a new name**. accessed December 6, 2022, available from <http://www.gwsae.org/Excutiveupdate/2001/March/blender.htm>
- Sergiovanni Thomas J. and others. **Education Governance and Administration**.

New Jersey: Prentice-Hall, 1980.

Vick Julia Miller, Furlong Jennifer S. and Heiberger Mary Morris. **The Academic Job Search Handbook**. 4th ed. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008.

Zhao Yong. "Comment on the common core Standards Initiative." **AASA Journal of Scholarship** 6, 3 (May 2009): 46-54.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ อว 8612.2/514

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ดร.สรชัช สุจิตต์

ด้วย นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง รหัสนักศึกษา 630630015 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า” ในกรณีนี้ ภาควิชาการ
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อ
นำไปประกอบการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า**

กลุ่ม 1 นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิการบริหารงานวิชาการ

1. ดร.สรชต์ สุจิตต์	โฆษกกรมการศึกษา
2. รศ.ดร.ยศชนัน วงศ์สวัสดิ์	ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการเทคโนโลยี
และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รศ.ดร.สุเมธ งามกนก	หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา

กลุ่ม 2 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับสูง

1. นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.วิชณุ ทรัพย์สมบัติ	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา
4. ดร.จักพงษ์ วงศ์อ้าย	รองผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการจัด
การศึกษา
5. ดร.วีระ แข็งกสิการ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
6. ดร.วันเพ็ญ ปุรีสูงเนิน	ศึกษาธิการภาค 8 จังหวัดชลบุรี

กลุ่ม 3 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับปฏิบัติการ

1. นายณรงค์ นาคชัยยะ	ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
2. สิบเอก ดร.มงคล ศรีนวล	ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
3. ดร.กัลยา มาลัย	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
4. ดร.ณัชฎานุช สุดชาติ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
5. ดร.พิทักษ์ กาวีวิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแพร่ เขต 1
6. นางสาวพัชรिता ลำนักเนตร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 1
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นและประมวลข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อประกอบการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2

ที่ อว 8612.2/180

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ดร.สรชิต สุจิตต์

ด้วย นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง รหัสนักศึกษา 630630015 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า” ใน การนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ งานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 2

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 2
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

คำชี้แจง

1. ตามที่ท่านได้กรุณาตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยแบบ EDFR และได้ให้สัมภาษณ์ (EDFR รอบที่ 1) ไปแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของท่านมาสังเคราะห์และสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับการทำ EDFR รอบที่ 2 ฉบับนี้

2. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่าน มีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอรับรองข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกตอนและทุกข้อ

4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ชื่อ-นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
- 1.3 ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....
- 1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน.....

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าโดยใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 5 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ระดับ 4 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้มาก

ระดับ 3 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้ปานกลาง

ระดับ 2 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้น้อย

ระดับ 1 หมายความว่า แนวโน้มมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ						
1	ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ					
2	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนา และเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น					
3	ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา					
4	กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
5	สร้างวิสัยทัศน์ และกรอบความคิดที่ยึดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต					
6	สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครู					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
7	เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการ เปลี่ยนแปลง สร้างพลังใจและส่งเสริมการบริหารงาน วิชาการภายในสถานศึกษา					
8	เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ที่ รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต					
9	ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม บริบทการเปลี่ยนแปลง					
10	ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น คัดครูผู้ ห้องเรียน					
11	จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายใน สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว					
12	บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืน					
การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน						
13	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงใน อนาคต					
14	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นหน่วยงานเอกชน เป็นต้น					
15	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการความถนัด ความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น					
16	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง หลักสูตรได้ตามความเหมาะสม					
17	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเชิง พื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ที่ความแตกต่างกัน					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
18	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน					
19	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น นำไปสู่การสร้าง Soft Power					
20	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะ เน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต					
21	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และ คุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก					
22	ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตร ไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไปใน อนาคต					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ						
24	จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความ พร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
25	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
26	พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของนักเรียน					
27	จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้ใน อนาคต					
28	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยให้นักเรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ ด้วยตัวเอง					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
29	จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา(IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม(MQ)					
30	จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียน เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน					
31	จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า					
32	ส่งเสริมความรู้ และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น					
33	จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับสำรณนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้					
34	จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม					
35	จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา และสมรรถนะที่จำเป็น นำมาปรับประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้					
36	จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก					
37	เสริมสร้างสุขภาพจิตและส่วสติภาพที่ดีภายในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้					
38	ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้					
39	สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้					
การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง						
40	พัฒนาครูให้มีองค์ความรู้เกี่ยวหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
41	พัฒนารูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยืดหยุ่นในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน					
42	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มี คุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สามารถวัดการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง					
43	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา					
44	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ใน รูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง					
45	วัด ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและ เครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลและสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชา					
46	วัดประเมินการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็น ระบบและต่อเนื่อง					
47	พัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการ เรียนรู้และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต					
48	สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ร่วมกัน					
49	รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา					
การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
50	ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ					
51	พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่าง กัน					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
52	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศ ภายในสถานศึกษา การประเมินผล และการวิเคราะห์ ข้อมูล					
53	พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วม มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลการนิเทศ ภายในสถานศึกษาได้จริง					
54	สร้างกรอบความคิด(mind set) เจตคติที่ดี และสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้ นิเทศและเข้ารับการนิเทศ					
55	สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้					
56	นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น					
57	นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สร้างกำลังใจที่ ดีให้กับผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้					
58	นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความ เชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ					
59	สะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและ ประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้					
60	สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศ ภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงาน การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้					
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา						
61	สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ					
62	ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีใน การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อ เทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติของ นักเรียน					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
63	ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง					
64	ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกร พัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม					
65	ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนา และผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ					
66	จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้					
67	ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน					
68	กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยี					
69	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา					
70	จัดทำแนวทางหรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว					
71	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา					
72	พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรง เช่น ห้องเรียนคาเฟ่ ห้องเรียนช่างยนต์ ห้องเรียนแพทย์ เป็นต้น					
73	พัฒนาห้องเรียนในรู้แบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกและพร้อมในการจัดการเรียนรู้					
การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ						
74	ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ					
75	ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง					

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
76	สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่าง หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา					
77	สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และ ร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการระหว่าง สถานศึกษา					
78	สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการ พัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่าย					
79	สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่าย ในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน					
80	สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีใน การบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย					
81	จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ ภายในเครือข่าย					
82	ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการภายใน เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง					
83	พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการภายใน เครือข่ายอย่างชัดเจน					
84	พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความ ร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการใน รูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ไกลกัน					
85	ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการ บริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง
วุฒิการศึกษา	<p>พ.ศ. 2541 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนรุ่งนวัตวิทย์</p> <p>พ.ศ. 2544 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านชีวิทยา</p> <p>พ.ศ. 2547 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านชีวิทยา</p> <p>พ.ศ. 2552 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>พ.ศ. 2556 จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา</p> <p>พ.ศ. 2564 กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม</p>
ผลงานตีพิมพ์	<p>ณฤพงษ์ พิมพ์ทอง. "การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบ 3 ของ โรงเรียนในอำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1." งานนิพนธ์หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.</p>